

CONCEPT

Verkenning Bleiswijkse Zoom
&
Ontwikkeling Weide

	Inleiding	3
	Bleiswijkse Zoom	4
ANALYSE	• Ervaringen veldbezoek	5
	• Landschap & natuur » Huidige situatie » Kansen » Input participatie	6
	• Paden en routes » Huidige situatie » Kansen » Input participatie	10
	• Voorzieningen en gebruik » Huidige situatie » Kansen » Input participatie	15
	• Kansen en knelpunten	19
VISIE	• Landschap & natuur	21
	• Paden en routes	24
	• Voorzieningen en gebruik	28
	• Maatregelen	29

	Weide	30
SCENARIO'S	• Randvoorwaarden en visie » Huidige situatie » Uitgangspunten ontwikkeling » Kansen & participatie	31
	• Scenario's	35
	Bijlagen	43
	• Achtergrondstudie analyse	44
	• Beleid » Uitgangspunten Ontwikkelplan » Beleid gemeente Lansingerland	46
	• Bronvermelding afbeeldingen	48

Inleiding

Voor u ligt de Verkenning Bleiswijkse zoom. U treft een visie op de gehele Bleiswijkse Zoom en suggesties voor de invulling van de weide.

Aanleiding

Het algemeen bestuur van het recreatieschap Rottemeren heeft in 2023 opdracht gegeven om een integrale verkenning uit te voeren naar een mogelijke kwaliteitsimpuls voor het gebied. Helaas is in 2024 de nieuwe erfpachter van 't Ezelsbruggetje gestopt en is de vraagstelling naar een nieuwe invulling van het gebied nog actueler geworden.

De Bleiswijkse Zoom

De Bleiswijkse Zoom is aangelegd in de jaren 70. Sindsdien dient het als groen buitengebied voor vele Bleiswijkers. Het gebied heeft, afgezien van het Elysium, vooral in dagelijks gebruik een lokale functie (honden uitlaten, hardlopen, wandelen). De dagcampings hebben op mooie dagen een regionale functie. Het gebied heeft de uitstraling van een Engels landschapspark, met een afwisseling van waterpartijen, weides en bos. Bezoekers waarderen het gebied zeer, vooral het groen en de rust. Het gehele Rottemeren gebied wordt steeds meer bezocht en met de toename van het aantal woningen in de regio zal ook de Bleiswijkse Zoom een toename in aantal bezoekers krijgen. Een robuust gebied met voldoende functies voor bezoekers, versterking van natuur is wenselijk. Wij zien daarvoor volop kansen in het gebied. In de Verkenning daarover meer!

Verkenning Bleiswijkse Zoom

De verkenning bestaat uit 2 delen:

- Een globale ruimtelijke visie voor de gehele Bleiswijkse Zoom
- Scenario's voor het deelgebied "de Weide"

Voorafgaand aan de visie voor de gehele Bleiswijkse Zoom is eerst een analyse (bladzijde 5 tot 19) van het gebied gemaakt. Hierbij is gekeken naar de onderwerpen landschap & natuur, paden & routing en voorzieningen & gebruik. Samen met de input vanuit de enquête en de inloopbijeenkomst en de bestaande beleidsdocumenten is een visie op het gebied ontwikkeld

Locatie van de Bleiswijkse Zoom (blauw kader) en de weide (rode cirkel)

(bladzijde 20 tot 29). Op basis van de visie zijn vervolgens voorstellen voor maatregelen gedaan. Deze zijn nog globaal van aard en zullen nader onderzocht en uitgewerkt moeten worden in een definitief ontwerp en een daarbij horende kostenraming.

Voor de weide (vanaf bladzijde 30) is een soortgelijk traject doorlopen. Dit heeft geleid tot het opstellen van drie verschillende inrichtingsscenario's, waarbij voor elke scenario een andere functie is onderzocht.

Bleiswijkse Zoom

Ervaringen veldbezoek

- Veel grote lege recreatieve ligweides. Hoe wordt dit gebruikt?
- Veel variatie in open-gesloten landschappen
- Veel paden, voelt soms dubbel
- Pad langs Rottedijk mist doorzicht op gebied en doorsteken - voelt niet verbonden met rest Bleiswijkse Zoom
- Prullenbakken op onlogische plekken
- Enkele mooie zichtlijnen en blikvelden (bruggetje, solitaire bomen, water). Draagt elementen van landschapsstijl.

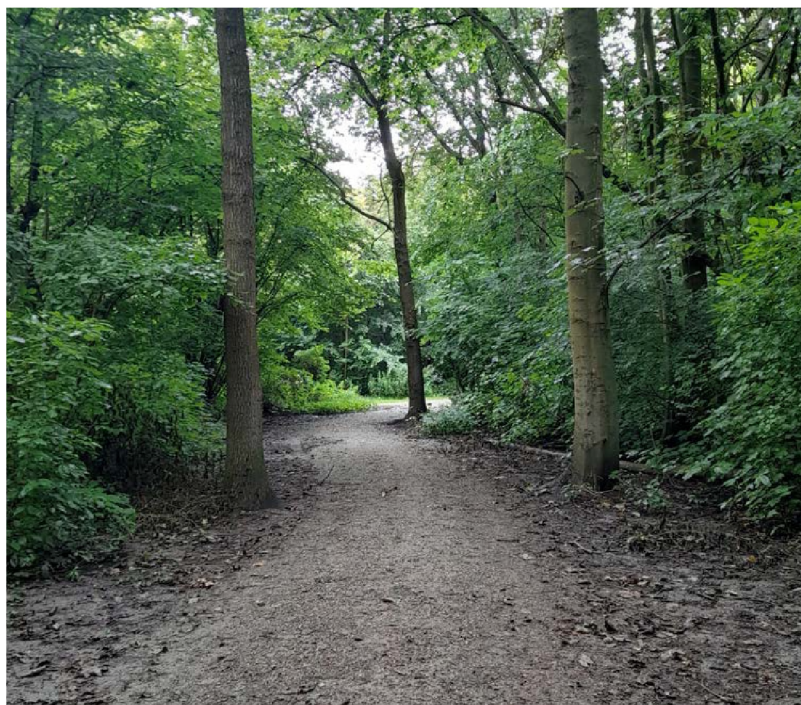
Veel ligweides

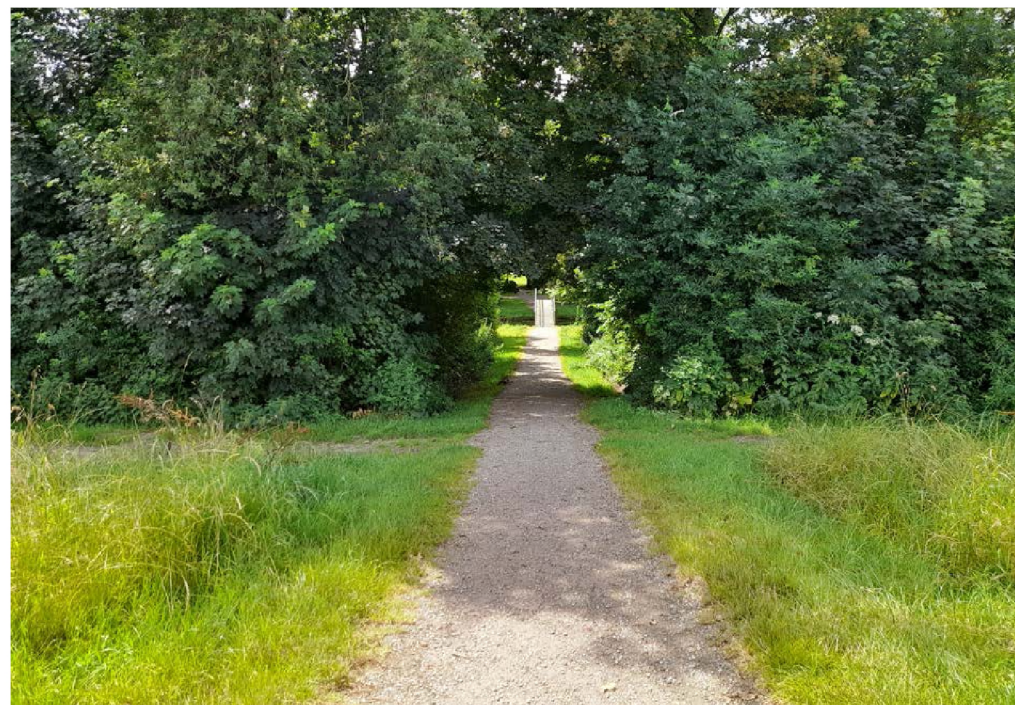
‘Zicht’ op Bleiswijkse Zoom vanaf Rottedijk

Strategisch geplaatste bomen

Sfeervolle bospaden

Strategische doorzichten

Mooi uitzichtpunt

Landschap en natuur

Huidige situatie landschap

- Het landschap bestaat voornamelijk uit twee typen die elkaar afwisselen: gesloten bos en open veld.
- Qua beleving is de afwisseling interessant, maar de overgang tussen deze typen soms vrij hard.
- De open velden zijn recreatieve ligweides of kruidenrijk grasland aangevuld met solitaire bomen.
- De open weiden liggen aan het water. Zicht op het water speelt een belangrijke rol in de beleving.

Verskil in beleving: links interessant bospad, rechts bos als gesloten wand.

Groot contrast open-gesloten

Recreatief grasveld met solitaire bomen

Kruidenrijk grasland

Landschap en natuur

Huidige situatie natuur

- Er zijn al interessante bossoorten en bosrandsoorten waargenomen, zoals Bosanemoon, Daslook, Donkersporig bosviooltje, Tongvaren, Brede wespenorchis, Gewone agrimonie. Mogelijk niet allemaal wild.
- Pinksterbloem is een mooie aanwezige graslandsoort. Samen met het aanwezige Look-zonder-Look is dit een waardplant voor de waargenomen dagvlinder Oranjetipje.
- Het is al aardig gesteld met de ecologische overgangen in het gebied. Kansrijk voor vogels en insecten, monitoring hiervan volgt.
- De aanwezigheid van zowel bosschages als water trekt veel verschillende vogels aan. Waargenomen zijn o.a. de Grote Bonte Specht, Groene specht, Tjiftjaf, Staartmees, Vuurgoudhaan en watervogels zoals Krooneend en Kuifeend. (bron: waarneming.nl)

Waargenomen flora:

Bosanemoon

Daslook

Tongvaren

Donkersporig bosviooltje

Brede wespenorchis

Gewone agrimonie

Look-zonder-look

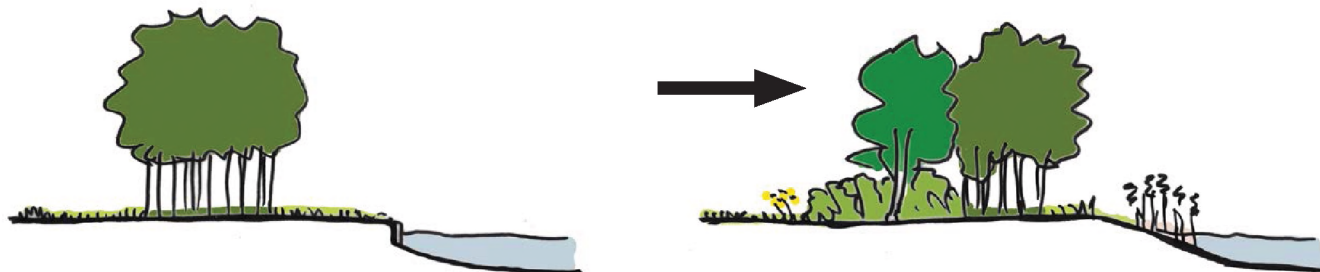
Pinksterbloem

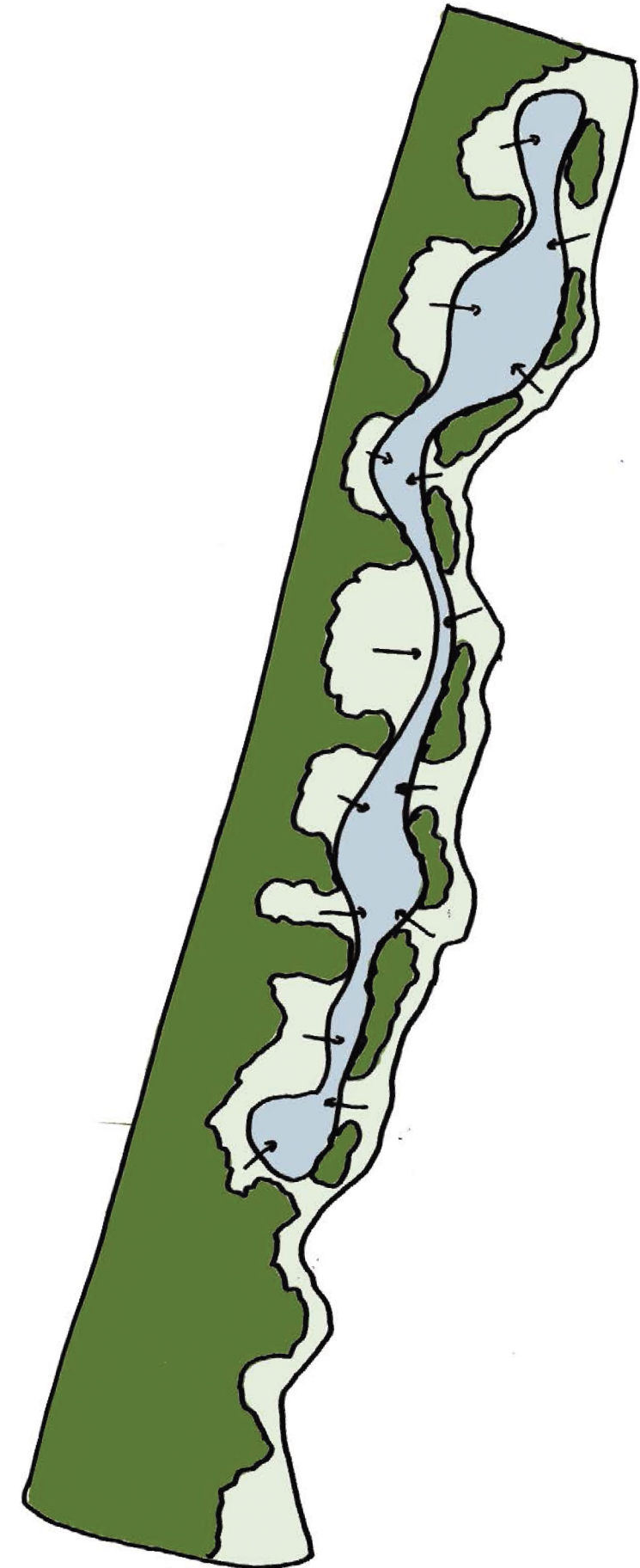
Landschap en natuur

Kansen op basis van analyse

- Versterken **variatie in beplanting** en ecologische gradiënten.
- Meer **bos en bosbeleving** door het bosgebied aan de westzijde te verbinden en vergroten
- Op sommige plekken de scheiding tussen bos en weide verzachten met **struweel en ruigtekruiden**. Laagblijvende zomen langs de bosranden, met bijv besdragers, voornamelijk aan de zonkant.
- Duidelijke keuze maken voor **open gebieden**. Waar moet het echt open blijven en waar mag het iets meer dichtgroeien?
- Ontwikkeling **bloemrijke graslanden** (door maaibeheer of eventueel inzaaien)
- Meer **natuurvriendelijke oevers** aanleggen. Aandachtspunt hierbij is het voorkomen hiervan als hondenspeelplaats.
- Extra **zichtlijnen op het water** realiseren, zowel vanaf de Bleiswijkse Zoom als de Rottedijk
- Een **extra brug** over het water toevoegen om het water meer te beleven

Meer variatie en biodiversiteit

Aaneengesloten bosgebied
en zichtlijnen op het water

Landschap en natuur

Input participatie enquête en inloopavond

- Meer bos
- Meer bosbeleving
- Aaneengesloten bosvakken (stroken) zijn zeer waardevol voor trekvogels
- Meer bomen op open stukken

- Behoud bomen, meer afwisseling in begroeiing
- Meer variatie in beplanting, wat ruiger
- Meer wilde natuur toelaten

- Meer struweel aanplanten voor broedvogels
- Insecten aantrekkende struiken en planten
- Groenblijvende struiken in de winter

- Verbeteren grasvelden, meer biodiversiteit
- Kruiden- en bloemrijke stroken
- Sommige grasvelden vernatten en verruigen
- Moerasachtig gebied maken

- Wadi in plaats van een greppel
- Flauwe oevers voor oa. eenden
- Meer vis in water

- Natuurinclusieve gebouwtjes (bv nestkasten)
- Bijenkasten plaatsen
- Bezoekers informeren over flora en fauna in het gebied
- Meer aandacht voor bijen en vlinders

- Meer gevarieerde beplanting
- Meer natuurlijkere inrichting
- Aandacht voor biodiversiteit en insecten

Paden en routing

Huidige situatie

- Er liggen meerdere paden dicht bij elkaar, daarnaast zijn er veel doorsteken die het gebied en het groen versnipperen.
- Zo liggen er twee parallelle fietspaden vlak naast elkaar bij de Kooilaan.
- De wandelpaden bevinden zich met name aan de noordkant, waar ook de woonwijk aan grenst. Er lijkt niet altijd een duidelijk structuur in te zitten.
- Naast de halfverharde wandelpaden zijn er ook enkele gras(natuur)paden in het gebied.
- Er loopt een ruiterspad in een grote ronde door het gebied, met een doorsteek op de Merenweg
- De aansluiting met de gebieden het Hoge Bergse Bos en de Bleiswijkse Fles kan beter, met name voor wandelaars.

Wandelpaden

Fietspaden

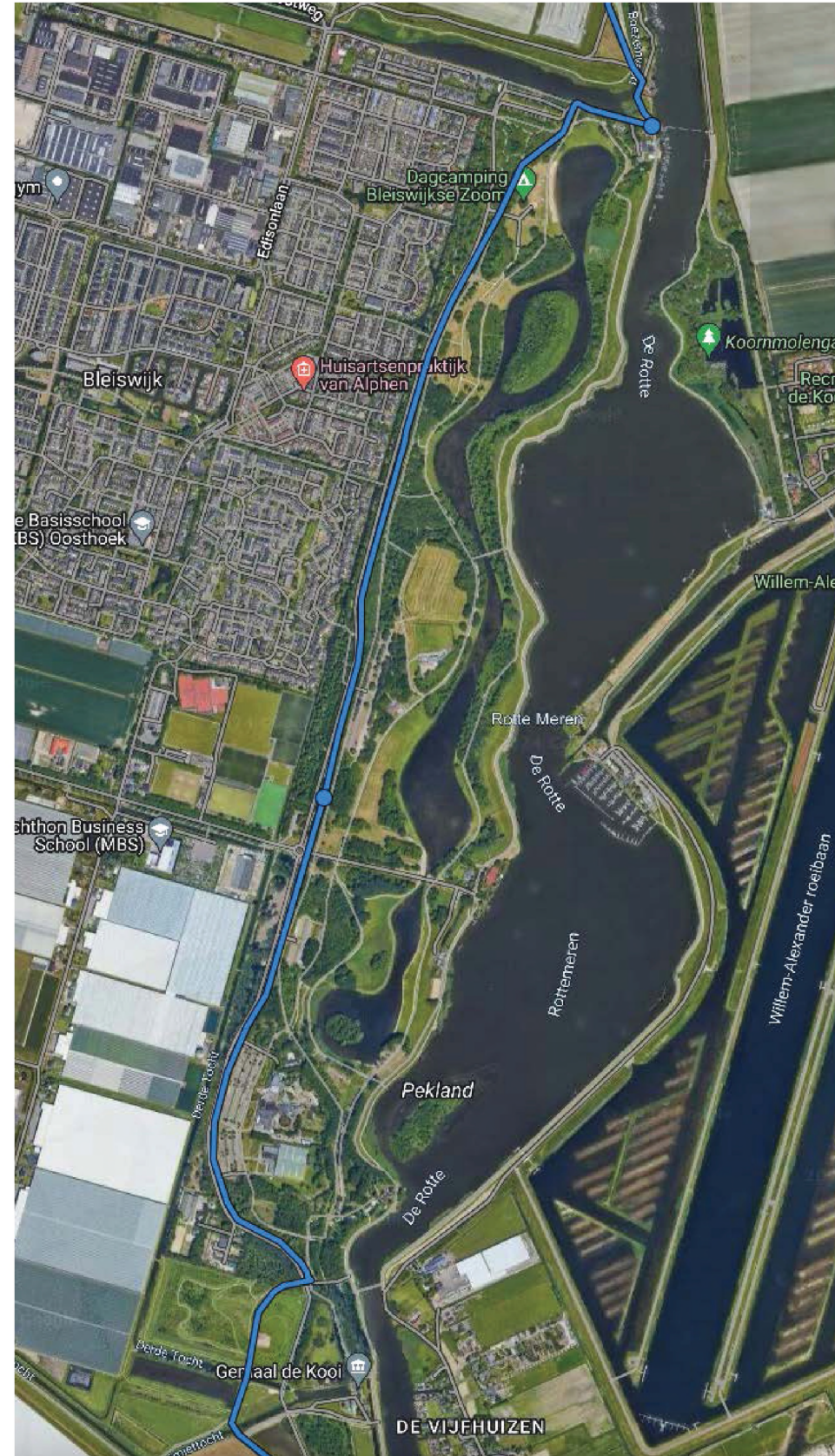
Ruiterpaden

Paden en routing

Bestaande routes

- De snelfietsroute de 'Wielerrotte' ligt op het westelijke fietspad door de Bleiswijkse Zoom
- Er zijn 3 uitgezette wandelrondes in de Bleiswijkse Zoom (zie kaartje)
- Er ligt een ronde van 1 km voor een Coopertest pad

Snelfietsroute de 'Wielerrotte'

- Wandelroute (4,5 km)
- Wandelroute (2,5 km)
- Wandelroute (2 km)

Drie uitgezette wandelroutes

Paden en routing

Aansluitingen omgeving - woonwijk

- Er zijn 4 dwarsverbindingen vanuit de woonwijk van Bleiswijk het gebied in. Daarnaast zijn er entrees aan de noordkant (Grote Molen) en zuidkant (Merenweg).
- Het Kooipad is de enige toegang voor fietsers.
- Sommige entrees voor voetgangers komen direct uit op een parkeerplaats.
- Niet alle entrees vormen een directe verbinding naar een hoofdroute.

Grote Beer
Geen directe dwarsverbinding

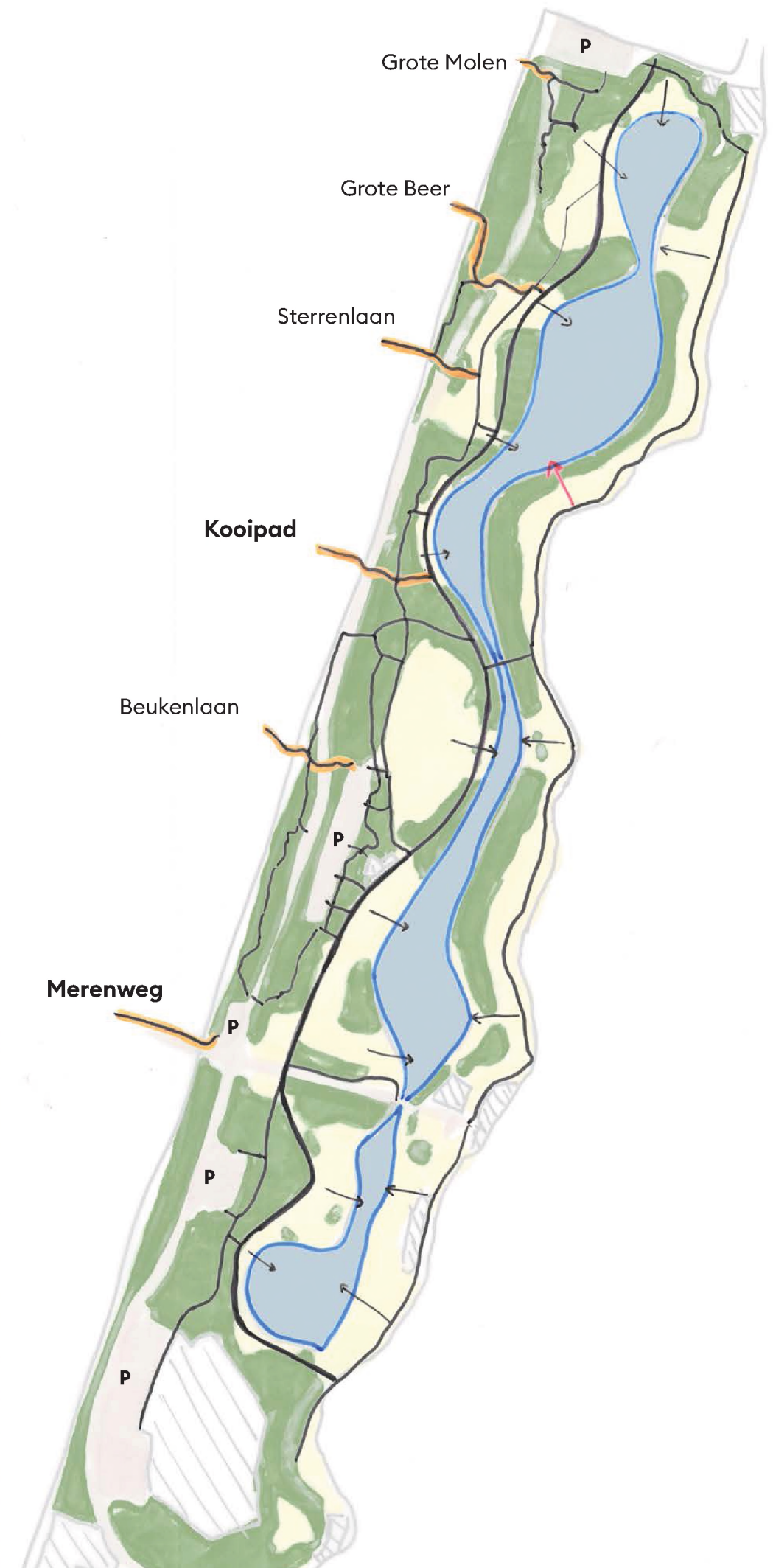
Sterrenlaan

Kooipad
Loopt over het fietspad

Beukenlaan
Komt uit op parkeerplaats

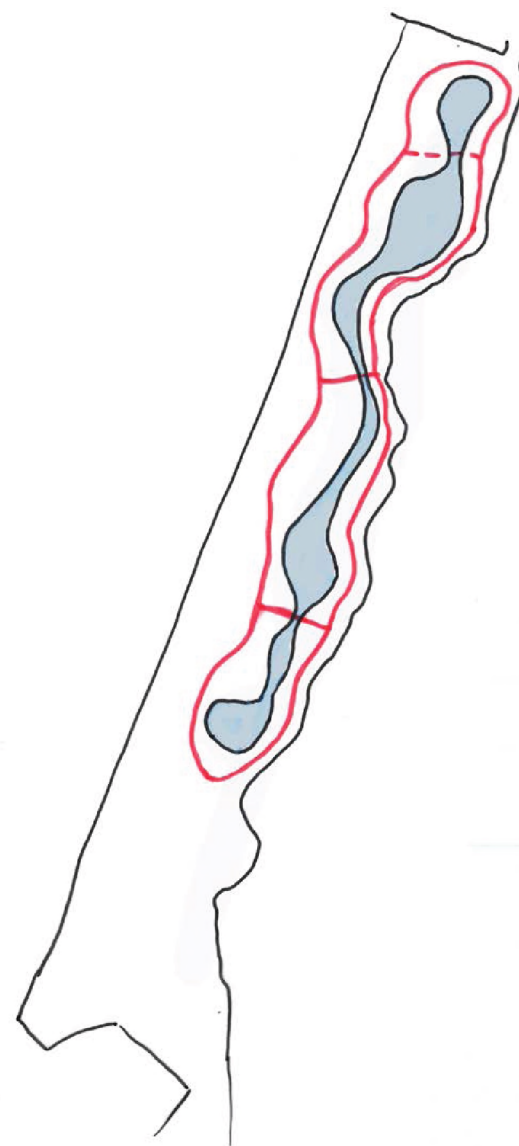

Paden en routes

Kansen op basis van analyse

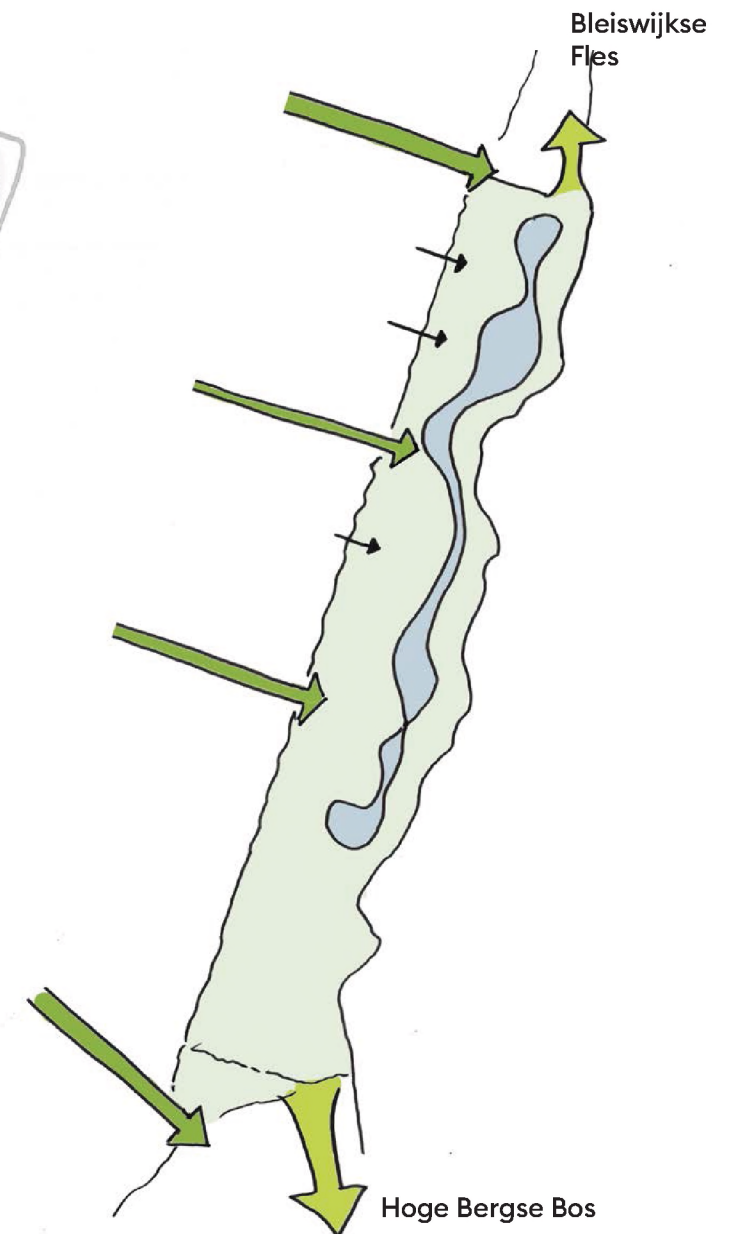
- Stimuleer vooral **fietsen & wandelen** en biedt hier goede voorzieningen voor (zoals fietsenstallingen)
- Creëer meer structuur en onderscheid in **padenstructuur**, bijv. door dubbele lusjes te vervangen door doorlopende routes.
- Maak **thematische routes**, zoals een sportroute, een rustige landschaproute en een gezinsroute.
- Duidelijke en toegankelijke **entrees** en routes vanaf de wijk
- Creëer meer onderscheid tussen **utilitaire fietspaden** (woon-werk verkeer, snelfietser) en **recreatieve fietspaden**.
- Geef het **dubbele fietspad** langs (het noordelijke deel van) de Kooilaan een andere recreatieve functie.
- Pas het noordelijke deel van de **Kooilaan** aan zodat de auto wordt afgeremd.
- Verbeter de **verbindingen** met de Bleiswijkse Fles en het Hoge Bergse Bos

Wandelrondje Bleiswijkse Zoom:
5,3 km (met doorsteekjes)

Een doorlopend **bospad** tussen
de bomen en een **weidepad** met
afwisselend zicht op het water

Groene en recreatieve verbindingen:
oost-west groenblauwe ribben,
verbindingen woonwijk en
aansluitingen op Bleiswijkse Fles en
Hoge Bergse Bos

Paden en routes

Input participatie enquête en inloopavond

- Conflict tussen wandelaars op fietspad (soms ook met hond) en fietsers
- Het dubbele fietspad in het bos wordt ook gebruikt voor wandelen (duidelijke terugweg om rondje te maken). Splitsen en dus liever niet verwijderen.
- Hardrijdende auto's en snelle fietsers zien niet altijd op tijd overstekende wandelaars bij fietspad en Kooilaan
- Kooilaan is een racebaan, snelheidsbeperkingen maatregelen, auto te gast straat
- Aandacht voor kruisingen paardenpaden en wandel- en fietspaden
- Parkeerplaats 't Zeeltje kan kleiner
- Beter kwaliteit asfalt op de fietspaden
- Graag fietspaden verbreden
- Fietsnietjes (voor vastzetten fietsen)
- Verharde wandelpaden blijven wenselijk voor rolstoelen (komen veel mensen vanuit de Tuinen)
- Doorsteekpaadjes ook voor rolstoel en wandelwagens
- Educatief of thematische wandelroute natuur
- Knuppelpad
- Blotevoeten pad
- Extra brug: sommige vinden het leuk, andere onnodig
- Haagbeukengraspad verhard en doortrekken zowel links als rechts (richting Meerenweg)
- Brug over Lange Vaart, verbinding Bleiswijkse Zoom met Bleiswijkse Fles
- Rechtstreeks pad van bruggetje over grasveld naar parkeerplaats bij 't Zeeltje
- Wandelpad tussen Pekhuisbrug en de Rottekade

- Aandacht voor conflicten modaliteiten
- Focus op fietser en wandelaar. Auto afremmen.
- Aandacht voor toegankelijkheid paden
- Onderzoek themapaden en verbindingen

Voorzieningen en gebruik

Huidige situatie

- Aan de zuidkant bevinden zich vooral niet-openbare voorzieningen (wellness, monkey town), terwijl aan de noordkant zich meer openbare functies bevinden.
- Er zijn veel ligweiden aanwezig, die vermoedelijk niet allemaal goed gebruikt worden.
- Er zijn enkele kleine speeltoestellen bij 't Zeeltje (privé-eigendom) en op de dagcamping aanwezig

Speeltoestellen en minigolf bij 't Zeeltje

Zwemstrand

Coopertest ronde

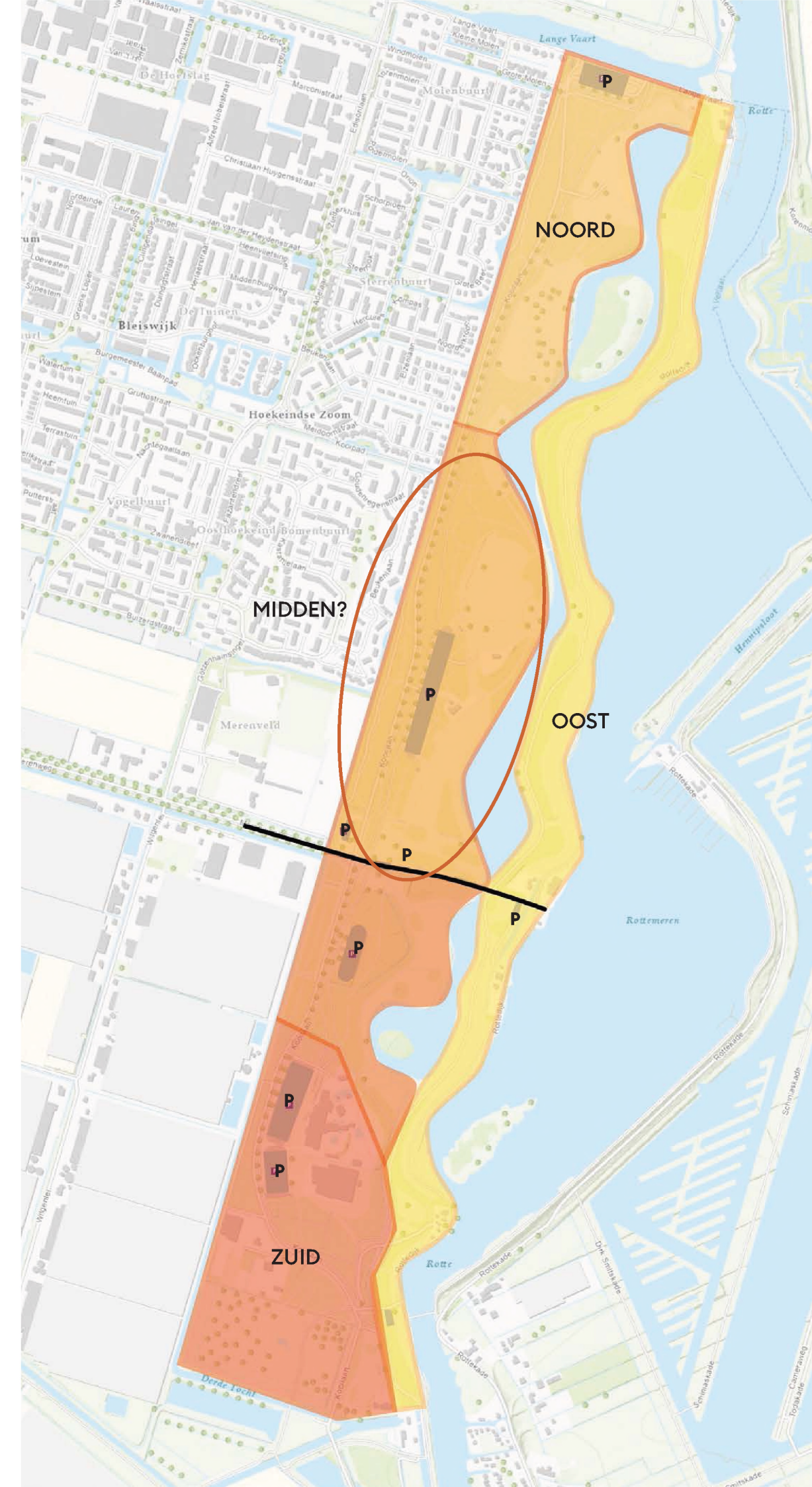
Toiletvoorziening

Voorzieningen en gebruik

Huidig recreatief gebruik

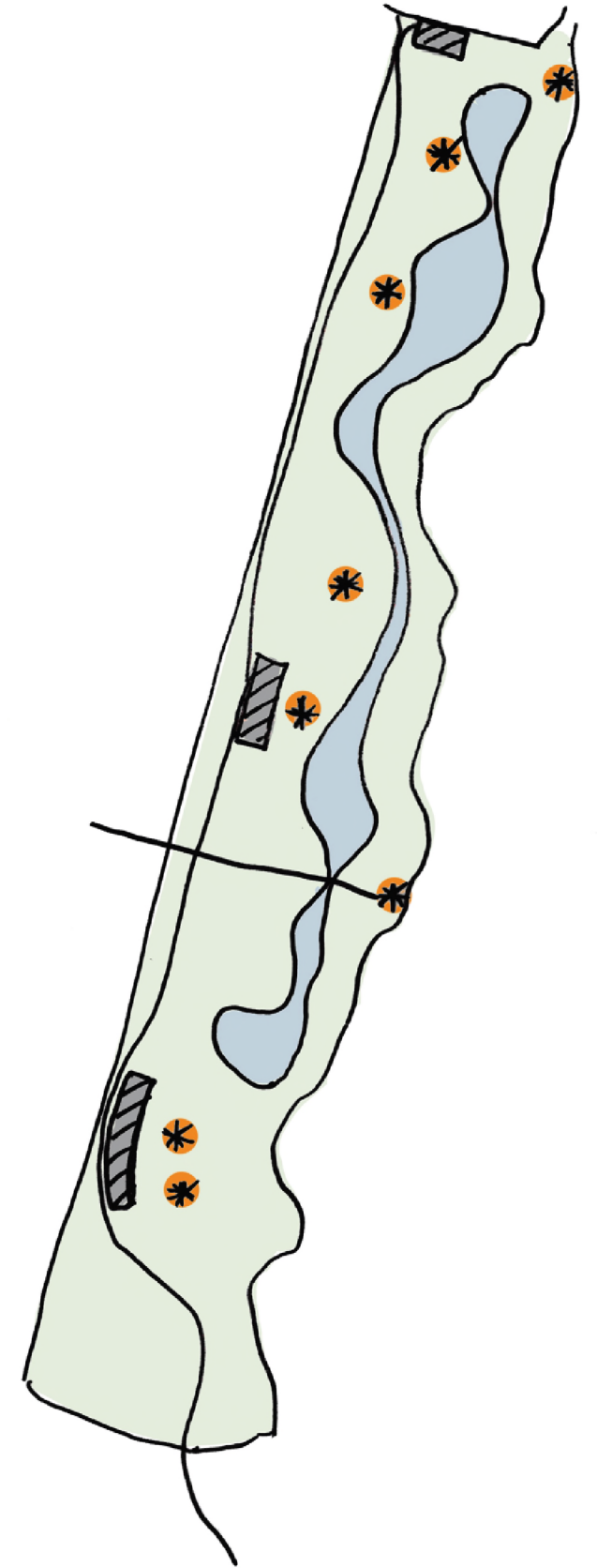
- In het **noordelijk deel** ligt de focus op openluchtrecreatie, met horeca, dagcamping, strand en zwemwater. Dit is deels seizoensgebonden;
- De **oostkant** is gericht op doorgaande vormen van recreatie: wandelen, fietsen, ruiters en varen;
- Het **zuidelijk deel** is jaarrond gericht op binnenrecreatie;
- Het **middendeel** heeft minder duidelijk een identiteit. De unique selling point zit juist in het contrast met het noordelijk en zuidelijk deel. Hier wordt gefietst (als onderdeel van een route), hardgelopen, horeca bezocht en vooral de hond uitgelaten.
- Er bevinden zich vele grote **parkeerterreinen** in het gebied die niet allemaal volledig benut lijken te worden. Dit neemt overbodige ruimte voor groen en groenbeleving in.
- Met name het grote parkeerterrein in het middenstuk staat niet in verhouding tot het gebruik en aanbod in de omgeving.
- Het beeld bij aankomst vanaf de Merenweg wordt gekenmerkt door zicht op parkeerplaatsen.

Voorzieningen en gebruik

Kansen op basis van analyse

- **Buitenspeelvoorzieningen** die jaarrond zijn te gebruiken en ook interessant zijn voor de iets oudere kinderen
- Openbare **buitensportvoorzieningen**
- Meer gebruik maken van het **water**
- Voorzieningen voor **honden**, biedt ook kansen voor hondenzonering
- Verminderen hoeveelheid **parkeerterrein** waar mogelijk (m.n. in middendeel)

Voorzieningen en parkeerplaatsen

Voorzieningen en gebruik

Input participatie enquête en inloopavond (selectie)

Hieronder een selectie uit de gegeven input op thema voorzieningen en gebruik. Dikgedrukte antwoorden zijn vaker genoemd. Er komen daarnaast duidelijk enkele thema's naar voren.

Een deel van deze input zal gefocust zijn op de locatie van de Weide.

SPELEN

- **Natuurlijke speelplek**, natuurspeeltuin
- Meer / grotere speeltuinen
- Speelplek voor oudere kinderen
- Hutten bouwen
- Trekpontje
- **Dierenweide**

SPORT

- **Atletiekronde 400 meter**
- **Sporttoestellen** / bootcamp
- **Trimparcours met natuurlijke elementen**
- Jeu de boules baan
- Gravelbike / MTB / Pumptrack baan
- Zwemmen in de vijver
- Hardlooppaden

HONDEN

- **Hondenstrand**, anders dan bij dagcamping
- Hondenlosloopgebied behouden
- Hondenspeeltuin
- Niet overal loslopende honden (fietspaden, zitplekken, speeltuin)

BELEVEN EN ONTMOETEN

- **Pluktuin**, moestuin
- Voedselbos
- Boomgaard
- **Ontmoetingsplek**: overdekt, uit de wind voor wandelaars en rolstoelers
- Overdekt paviljoen
- **Meer bankjes**

OVERIG

- BBQ voorzieningen / afgebakende plek voor BBQ
- Waterpunten
- Dagcamping vergroten, camperplaatsen
- Verbetering van midgetgolfbaan (is nu verouderd), vergroten
- Evenementen op parkeerplaats bij 't Zeeltje (huttendorp, Kermis)

+ kwaliteiten

- Waterrijk gebied
- Afwisselend open en beplant
- Ondanks beperkt oppervlakte goede bosbeleving
- Interessante bossoorten aanwezig
- Veel open ruimte (ligweides)
- Relatief rustig
- Gekoppeld en verbonden aan een groter recreatiegebied

- Gebied goed toegankelijk en doorkruisbaar door aanwezigheid vele paden
- Paden geven een goede en afwisselende beleving van het gebied
- Goed bereikbaar voor bewoners uit woonwijk
- Doorgaande fietsroutes naar rest van de Rottemeren

- Voldoende parkeergelegenheid
- Openbare toiletten aanwezig
- Horeca aanwezig
- Zwemgelegenheid aanwezig

- knelpunten

- Harde begrenzing bos - weide
- Kwaliteit bos vraagt aandacht
- Harde oevers water
- Groenverbinding met aangrenzende gebieden (bv Hoge Bergse Bos) matig
- Landschap in relatie tot de Rotte niet voldoende ervaarbaar

- Niet bereikbaar met OV
- De Kooilaan vormt een barrière voor wandelaars (vanuit de wijk). Wordt vaak hard gereden.
- De vele paden zorgen voor veel verharding en versnippering van het groen.
- Er zijn niet altijd goede verbindingen aanwezig.
- Wandelaars (met honden) en hardlopers op het fietspad

- Speelvoorzieningen zijn beperkt en gedateerd
- Veel grote parkeerplaatsen in het gebied
- Geen plek waar honden in zomer mogen zwemmen

Visie

Landschap en natuur

Visie

Het vergroten van de diversiteit in landschap en natuur door waar mogelijk extra variatie in typen beplanting aan te brengen. De afwisseling tussen open en besloten (beplante) delen behouden, maar met geleidelijkere randen. Op veel plekken is recreatief grasland al omgevormd tot bloem- en kruidenrijk grasland. Er liggen mogelijk nog kansen in het toevoegen van struweelzones, ruigere weides met meer bomen en natuurvriendelijke oevers. Waar mogelijk wordt het bos versterkt door stukken open gebied in te planten.

De precieze locaties van de maatregelen vraagt om verder onderzoek. De kaart hiernaast geeft een opzet.

L1. Westelijke bosstructuur versterken door nieuwe aanplant

L2. Toevoegen van struweel en ruigte als mantel/zoom langs harde bosranden

L3. Delen open gebied invullen met solitaire bomen en bloemrijk grasland

L4. Meer natuurvriendelijke oevers aanleggen

L5. Zichtlijn vanaf Rottekade toevoegen

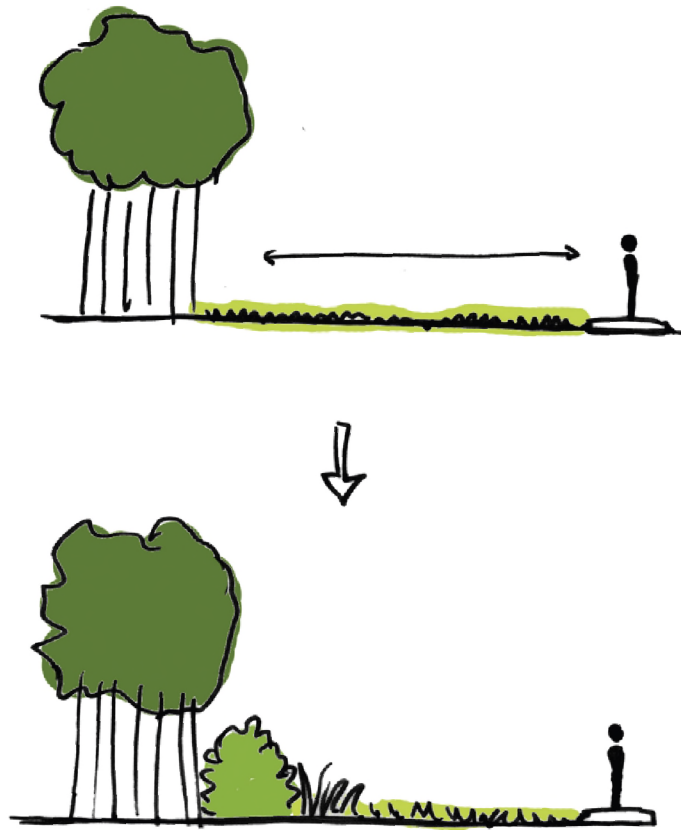
Landschap en natuur

Visie

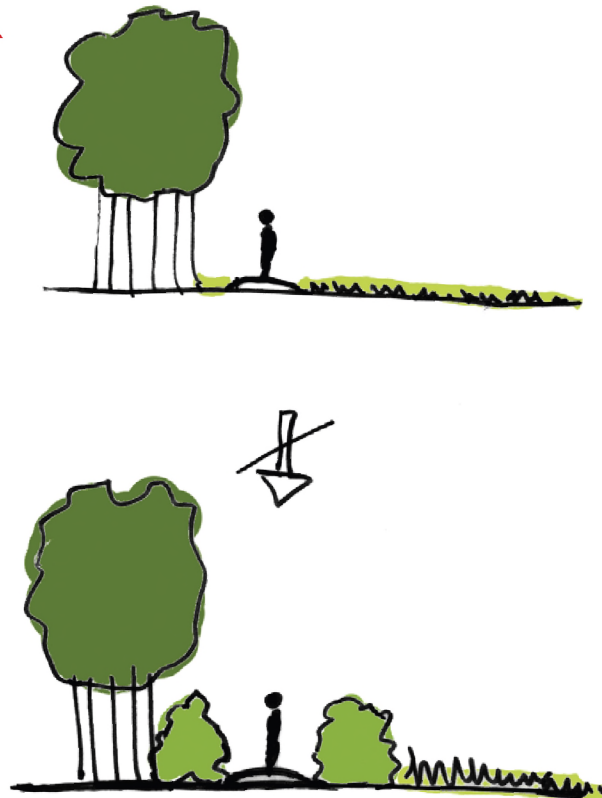
Waar wel en waar geen struweel toevoegen voor ruimtelijke beleving?
Struweel voegt diversiteit toe, maar kan ook juist een dichte wand creëren voor de recreant.

V

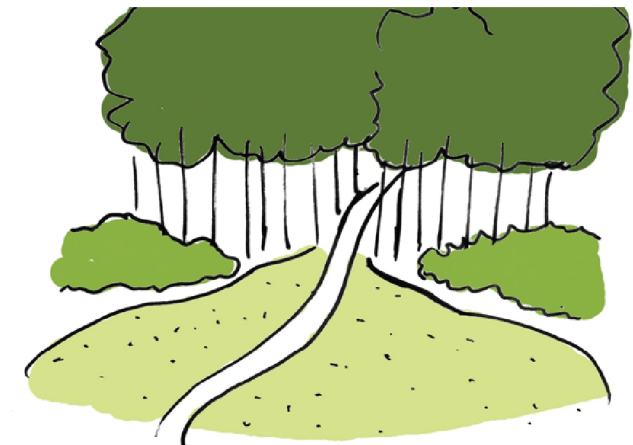
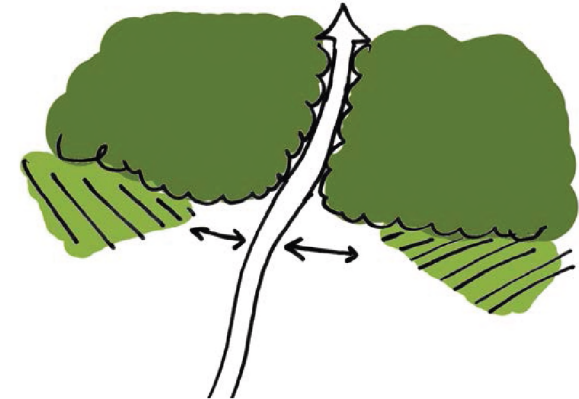

Als er voldoende afstand ligt tussen bosrand en het pad, voegt struweel iets toe aan de beleving

X

Als het pad direct of vlak naast het bos ligt, is struweel niet gewenst

Bij een pad het bos in: struweel op afstand van het pad houden, zichtlijn het bos in behouden.

Landschap en natuur

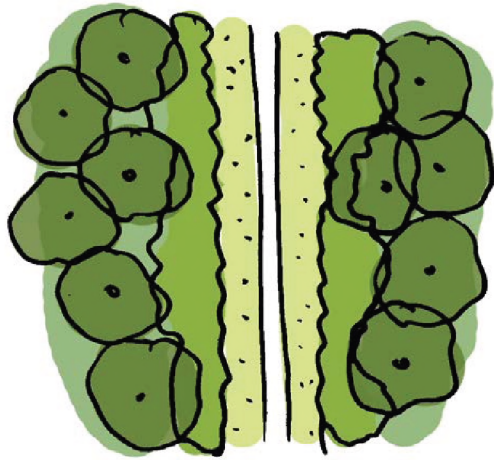
Visie

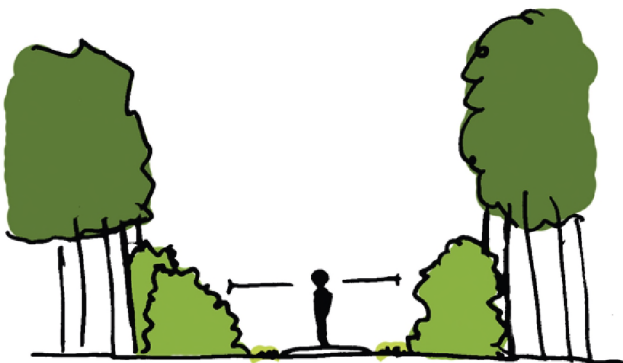
Waar wel en waar geen struweel toevoegen voor ruimtelijke beleving?

Struweel voegt diversiteit toe, maar kan ook juist een dichte wand creëren voor de recreant.

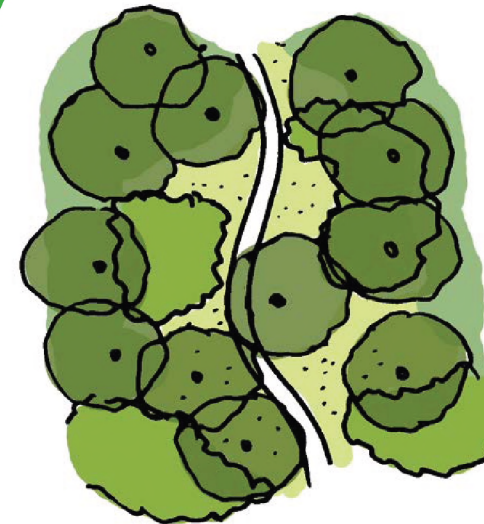
X

- Recht pad met beplanting parallel daaraan in lijn geplant
- Strikte opbouw grasstrook - struweel en bomen
- Geen doorzicht opzij mogelijk

V

- Licht meanderend pad
- Variatie in lage begroeiing, struweel en bomen, zonder strikte opbouw
- Beplanting staat wisselend direct naast of verder van het pad af. Niet parallel.
- Door variatie kun je door de beplanting doorkijken

Paden en routes

Visie

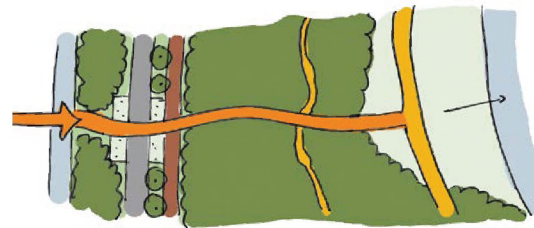
Er komt meer helderheid en structuur in de padenstructuur voor wandelaars, met specifieke aandacht voor duidelijke oost-west verbindingen vanuit de wijk en verder. Toegangspaden lopen het groen in, in plaats van een parkeerplaats op. Bij de Merenweg komt een aantrekkelijke entree voor wandelaars.

Er wordt ingezet op een onderscheid in de padenstructuur met verschillende hiërarchie en type routes door het gebied. Missende wandelverbindingen worden toegevoegd, tegenover het weghalen van enkele dubbele paden. Een extra verbinding over het water (bijv in de vorm van een trekpontje) is hierbij een te onderzoeken optie.

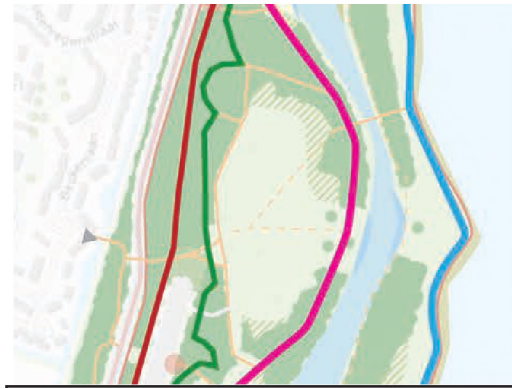
Voor de Kooilaan wordt onderzocht hoe deze kan worden afgewaardeerd om de auto af te remmen en meer ruimte voor voetganger, fietser en groen te maken. Door de snelrijdende fietser over de Kooilaan te leiden, komt het vrijliggende fietspad hiernaast vrij voor de recreatieve fietser. Het dubbele fietspad aan de oostkant wordt omgevormd naar een verhard wandelpad. Bij specifieke bestemmingen wordt gekeken naar ruimte voor fietsenstalling.

P1. Padenstructuur logischer organiseren; verwijderen en toevoegen paden

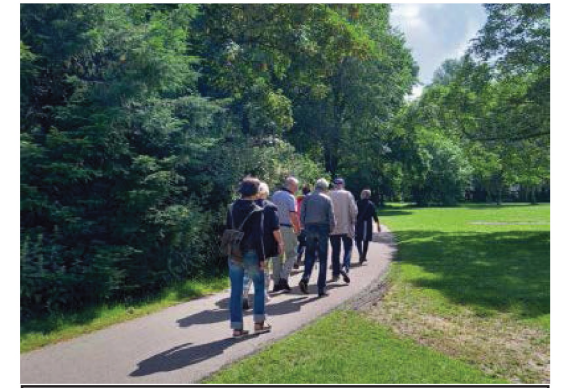
P2. Duidelijke oost-west verbindingen voor wandelaars

P3. Hierarchie routestructuren versterken

P7. Onderzoek afwaardering Kooilaan

P8. Oostelijk fietspad omvormen tot wandelpad

P4. Wandelroutes niet over parkeerplaats leiden

P5. Wandelverbinding Merenweg verbeteren

P6. Nieuwe oversteekverbinding over het water - mogelijk trekpontje

P9. Plaatsen fietsnietjes

Paden en routes

Visie

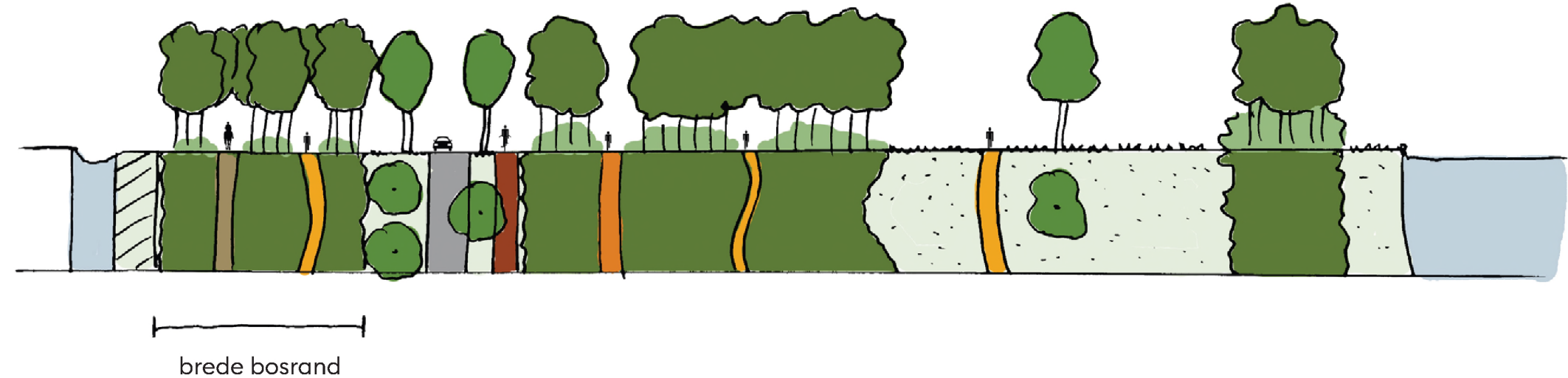
Padenstructuur noord-zuid

Er lopen veel parallelle wandelpaden in het gebied. Ook in de westelijke bosrand liggen enkele wandelpaden. Deze bosrand is soms zeer smal doordat de Kooilaan een knik maakt in het gebied. Als principe voor de padenstructuur is daarom gekozen voor:

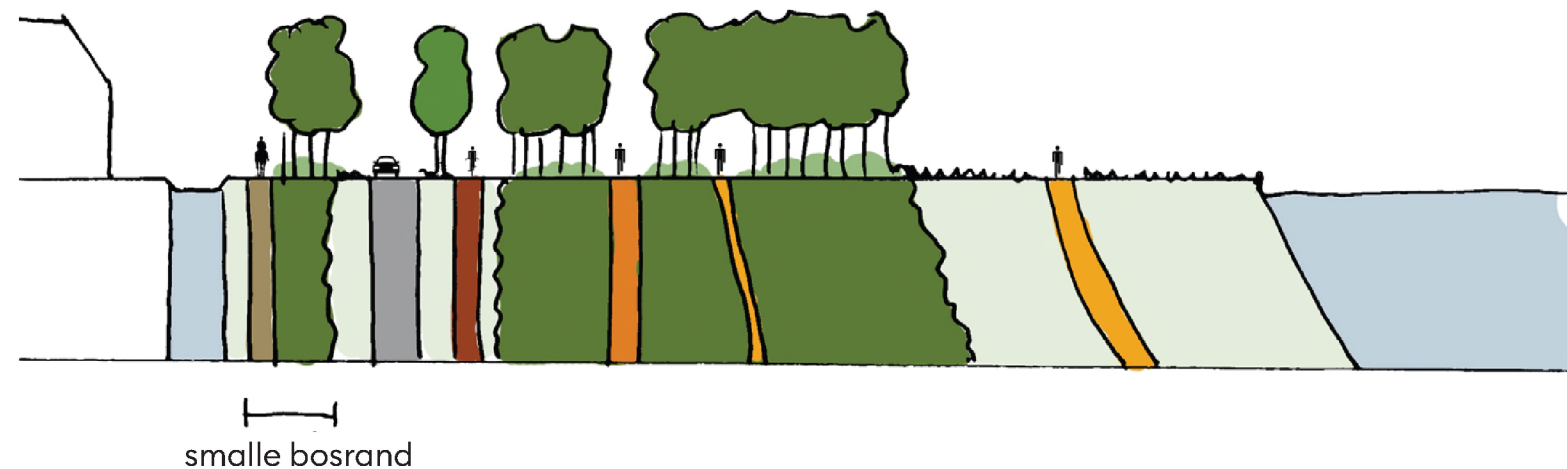
Bij een breed profiel en een brede bosrand (zie profiel A) **4 wandelpaden** in het profiel, nl. een pad in de westelijke bosrand, op het oostelijk fietspad, het bospad en de landschapsroute.

Bij een smalle bosrand (profiel B) is een pad hierdoorheen niet gewenst. Dit maakt het groen nog smaller en is voor de wandelaar weinig aantrekkelijk. Goede oost-west verbindingen maken deze paden bovendien overbodig. Hier zijn daarom **3 wandelpaden** in het profiel aanwezig.

Profiel A

Profiel B

Oost-west verbindingen

- Duidelijke oost-west structuur voor wandelpaden; routes die direct doorsteken vanaf de wijk tot aan de hoofd-wandelroute en het water. Dus niet met extra bochten.
- De richting haaks op de andere wandelpaden maakt het voor wandelaars makkelijker verschillende rondjes te maken.
- De verbindingen zijn gericht op bewoners die in het groen willen recreëren en zijn daarom groen ingericht. Deze paden lopen niet over of via een autoparkeerplaats.
- Bij het Kooipad worden wandelaar en fietser gescheiden.

Paden en routes

Visiekaart

De kaart hiernaast laat een mogelijke uitwerking van de voorgestelde visie zien, waarbij alle onderdelen samen komen.

Voor elk van deze voorstellen geldt dat nader onderzoek en uitwerking benodigd is.

- Kooilaan afwaarderen
- Nieuw wandelpad
- Mogelijk extra verbinding over water
- Duidelijke oost-west-verbindingen bij entrees wijk
- Wandelpad verwijderen
- Fietspad omvormen tot wandelpad
- Zoeklocatie fietsenstalling
- Deel parkeerplaats vervangen door bos, wandelpad door bos leggen
- Parkeerplaats vervangen door bos, wandelpad door bos leggen
- Wandelverbinding Merenweg

Paden en routes

Routetypen

Hoofdroute landschap:

- Halfverharding
- Ruim meanderend
- Afwisselend open - gelsoten ruimtes
- Zicht op het water
- Ruime breedte

Bosroute

- Halfverhard/ onverhard
- Kronkelig
- Geheel door het bos
- Smaller

Rottekade

- Halfverhard
- Meanderend, volgt waterlijn
- Open: zicht op Rotte en enkele zichtlijnen op Bleiswijkse Zoom
- Smaller

Asfaltpad

- Asfalt
- Vrijwel recht
- Grotendeels door bos
- Voor hardlopers, kinderwagens, rolstoelen

Voorzieningen en gebruik

Visiekaart

De Bleiswijkse Zoom kent veel (open) ruimte. Er is ook ruimte voor meer voorzieningen. Er zijn 4 functies die vaak zijn genoemd: spelen, sport, honden en natuurbeleving. De Bleiswijkse zoom is groot genoeg om ruimte te bieden voor al deze gebruiksvormen. Zonering speelt hierbij een rol:

- Upgraden speelvoorzieningen bij dagcamping. Evt i.cm. een trekpontje over het water.
- Onderzoek naar locatie voor hondenstrand, waar jaarrond honden mogen zwemmen.
- Zoekfunctie voor nieuwe voorziening Weide. Momenteel in middengedeelte weinig invulling.
- Op enkele locaties (delen van) parkeerplaats vervangen door bos

V1. Nieuwe speelvoorzieningen

V2. Hondenstrand

V3. Hondenzonering

V4. Voorziening Weide

V5. Deel parkeerplekken vervangen door bos

(in relatie tot P4)

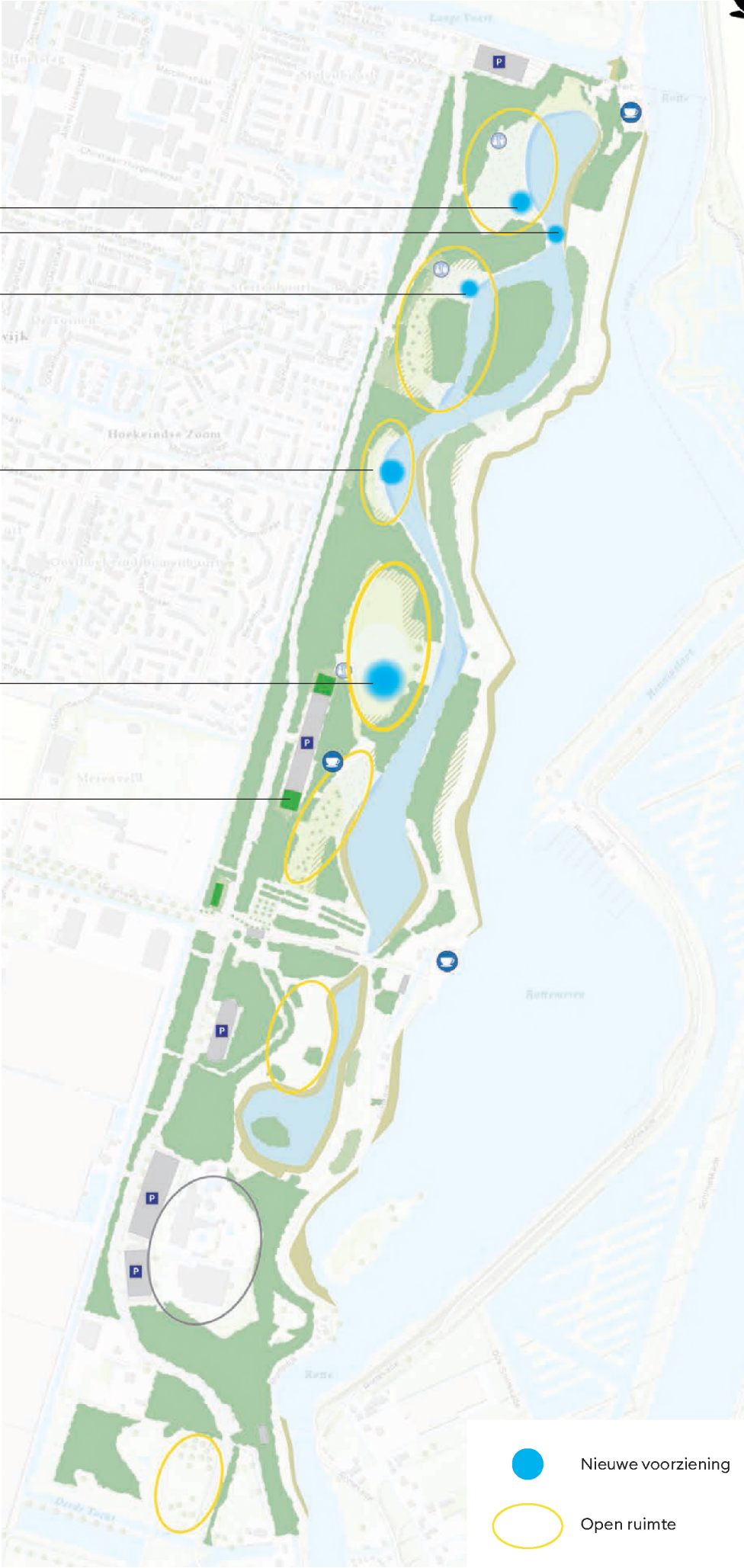
Upgraden speelvoorzieningen
Mogelijk locatie trekpontje

Functie toevoegen?

Mogelijk locatie hondenstrand

Nieuwe voorziening Weide

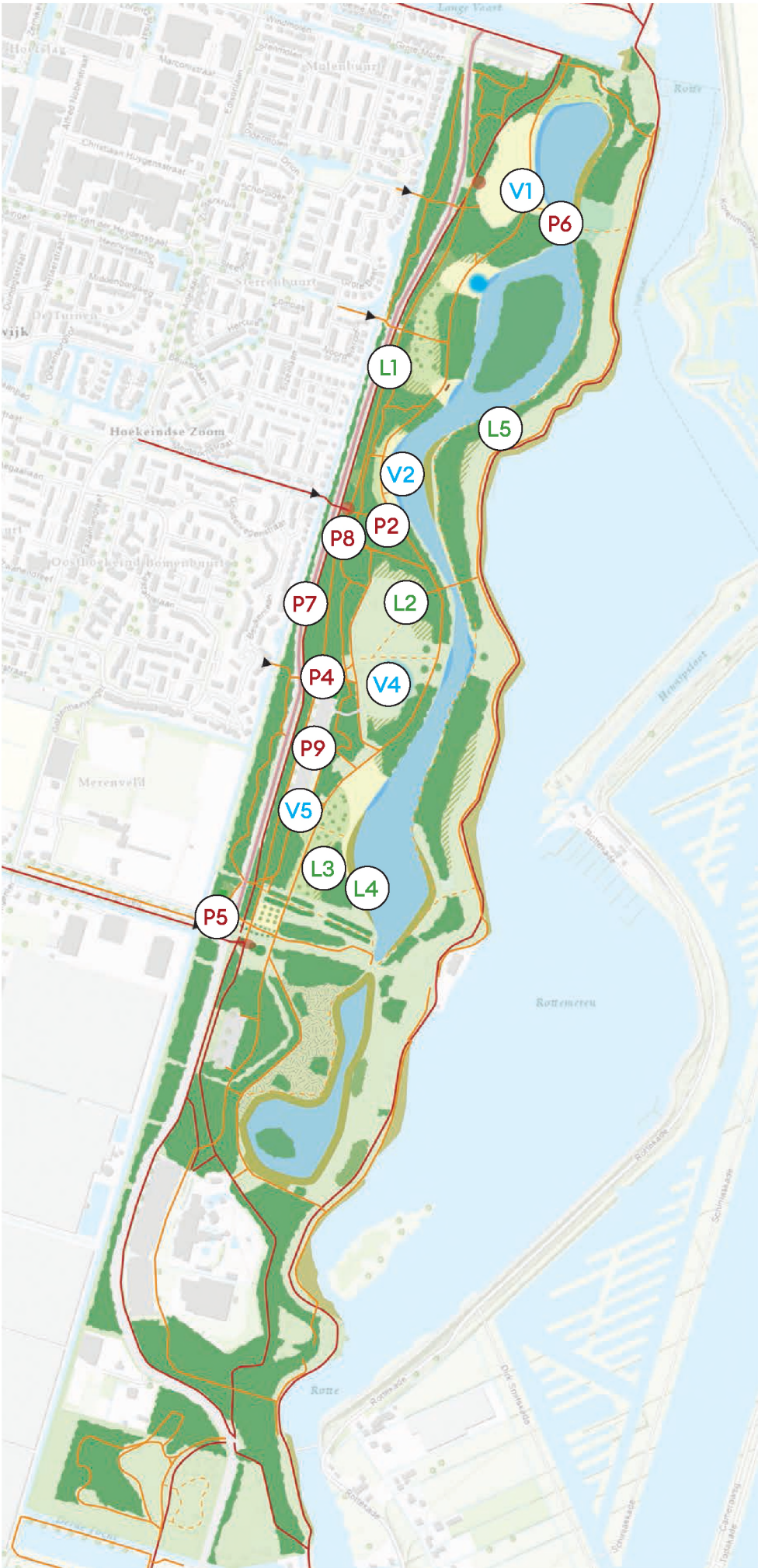
Parkeren vervangen door bos

Integrale visiekaart met maatregelen

Overzicht maatregelen

	
L1. Westelijke bosstructuur versterken door nieuwe aanplant	P1. Padenstructuur aanpassen
L2. Toevoegen van struweel en ruigte als mantel/zoom langs harde bosranden	P2. Duidelijke oost-west verbindingen voor wandelaars
L3. Delen open gebied invullen met solitaire bomen en bloemrijk grasland	P3. Hierarchie routestructuren versterken
L4. Meer natuurvriendelijke oevers aanleggen	P4. Wandelroutes niet over parkeerplaats leiden
L5. Zichtlijn vanaf Rottekade toevoegen	P5. Wandelverbinding Merenweg
	P6. Nieuwe oversteekverbinding over het water
V1. Nieuwe speelvoorzieningen	P7. Onderzoek afwaardering Kooilaan
V2. Hondenstrand	P8. Oostelijk fietspad omvormen tot wandelpad
V3. Hondenzonering	P9. Plaatsen fietsnietjes
V4. Nieuwe voorziening weide	
V5. Deel parkeerplekken vervangen door bos	

Plaatsing maatregel is een indicatie
- veel hebben betrekking om meerdere locaties

De Weide

Scope gebied

+ kwaliteiten en kansen

- Groene uitstraling, met beplanting omkaderd gebied
- Veel ruimte voor ontwikkeling
- Bankje langs water is mooi zichtpunt
- Solitaire bomen in het veld
- Cooperpad rondom het gebied
- Direct naast parkeerplaats, goed bereikbaar
- Toiletvoorzieningen aanwezig
- Doorsteek richting Rottekade met brug
- Nabijheid van horecapunt 't Zeeltje

- knelpunten en bedreigingen

- Bebouwing is van slechte kwaliteit
- Het hekwerk splitst het gebied op
- Prullenbakken nog aanwezig op onlogische plekken
- Zeer grote open ruimte zonder functie of gebruik
- Greppel langs de weide belemmert flexibiliteit inrichting
- Weinig beleving dat de Rotte nabij is
- Potentie van nabij gelegen water wordt niet benut

Uitgangspunten ontwikkeling

Onderstaande lijst is opgesteld op basis van bestaande visies en beleid vanuit Recreatieschap en gemeente. Deze noemt uitgangspunten waar de toekomstige ontwikkeling van de Weide aan zou moeten voldoen:

- Een voorziening die openbaar toegankelijk is
- Gericht op matig intensieve recreatie
- Versterken biodiversiteit
- Verbindingen met omgeving versterken:
 - Naar het dorp
 - Naar de Rotte
 - Naar rest van de Rottemeren
- Fietzers en voetgangers stimuleren
- Auto te gast
- Gezondheid stimuleren door recreëren in het groen en stimuleren bewegen
- Bedrijvigheid past binnen recreatie en/of horeca
- Kleinschalig karakter
- Beleving landschap vergroten

Kansen & participatie

Kansen en aanbevelingen

Vanuit de analyse, visie en participatie voor de gehele Bleiswijkse Zoom komen ook ideeën toepasbaar of specifiek voor de Weide en omgeving.

Het belangrijkste onderwerp is echter de toevoeging van een nieuwe voorziening. Ook vanuit de participatie zijn hier vele suggesties voor gedaan, zoals eerder opgenomen. Hieronder is een selectie opgenomen met functies die passend kunnen zijn voor de Weide:

SPELEN

- Natuurlijke speelplek, natuurspeeltuin
- Meer / grotere speeltuinen
- Speelplek voor oudere kinderen
- Hutten bouwen
- Trekpontje
- Dierenweide

SPORT

- Hardloopbaan 400 meter
- Sporttoestellen / bootcamp
- Trimparcours met natuurlijke elementen
- Jeu de boules baan
- Hardlooppaden

HONDEN

- Hondenstrand, anders dan bij dagcamping
- Hondenspeeltuin

BELEVEN EN ONTMOETEN

- Pluktuin, moestuin
- Voedselbos
- Boomgaard
- Ontmoetingsplek: overdekt, uit de wind voor wandelaars en rolstoelers
- Overdekt paviljoen
- Meer bankjes

Onderdelen visie landend op gebied Weide:

- Toegang Beukenlaan als een heldere oost-west wandelverbinding vanuit de wijk het gebied in. Dit pad loopt niet over de parkeerplaats.
- Door het verkleinen van de parkeerplaats aan de noordzijde kan het bosgebied versterkt worden en het wandelpad door het groen worden gelegd.
- Er is ruimte voor verbreden van de mantel-zoom vegetatie, met name aan de noordkant van de Weide
- Zicht op water moet behouden blijven
- Zoekgebied voor fietsenstallingen bij toegang tot 't Zeeltje

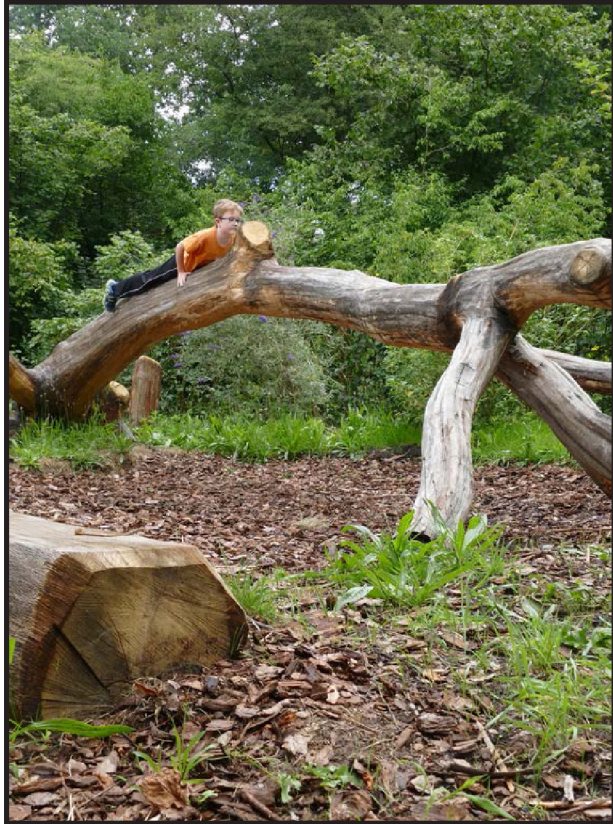
Scenario's Weide

Er is gekozen om niet één inrichting te schetsen, maar de mogelijkheden te verbeelden in verschillende scenario's. Er zijn hierbij enkele onderdelen waar een afweging in te maken valt.

Welke **functies** worden er ontwikkeld? Hiervoor zijn er 3 scenario's geschetst, met als gekozen functies: spelen, sport en groenbeleving.

Ontwikkelen we het gebied zelf of wordt een deel in **erfpacht uitgegeven**? En hoe groot is dan het gebied wat er wordt uitgegeven? Ook hier zijn 3 mogelijke opties voor gegeven: klein, middel en groot.

Functies scenario's

Spelen

Buitensport

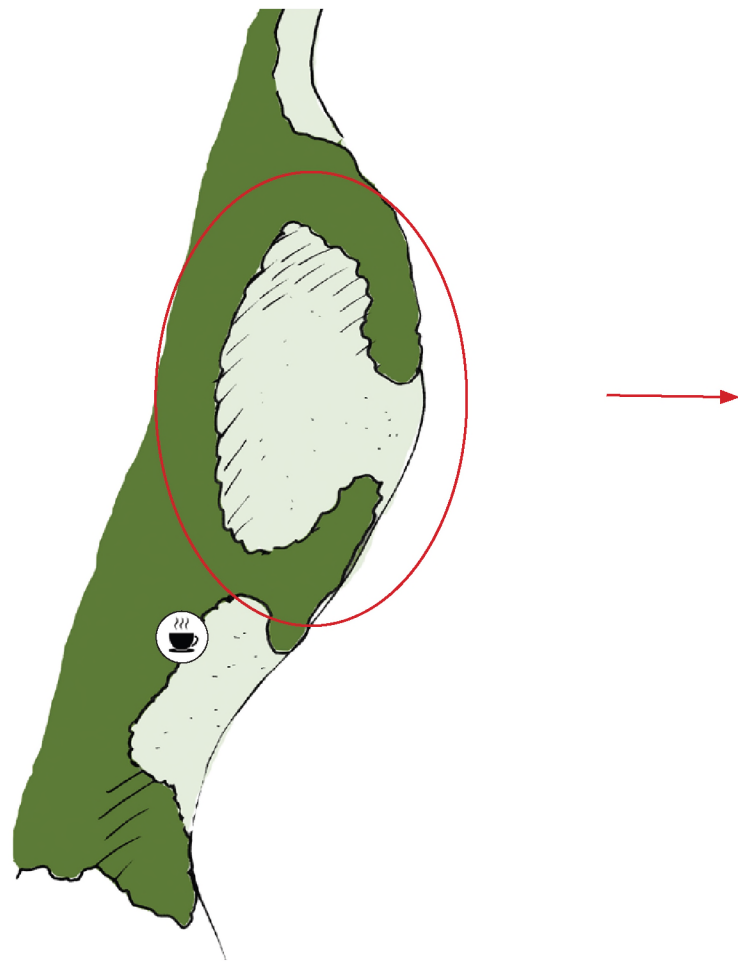
Groenbeleving

Scenario's Weide

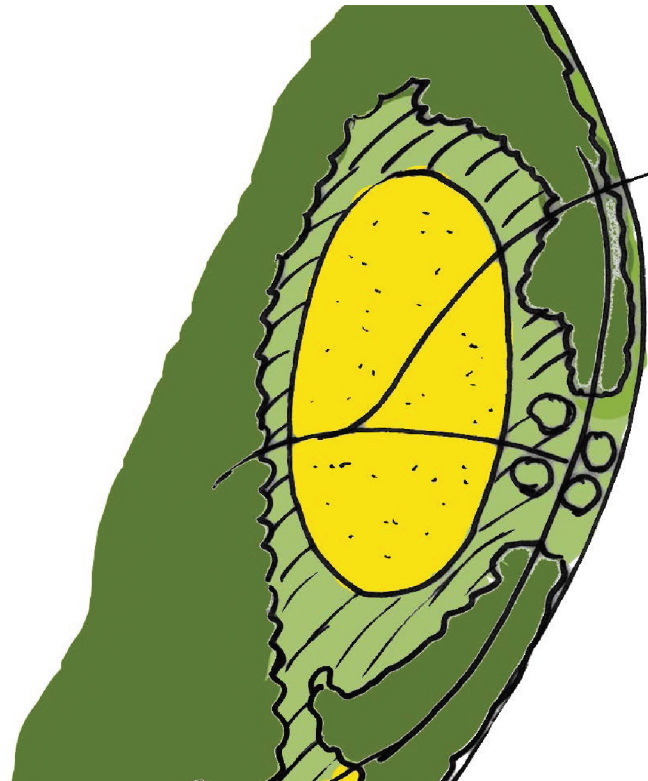
Ruimtelijke afwegingen

De Weide is met een oppervlakte van circa 3 hectare één van de grootste open plekken in de Bleiswijkse Zoom. Hoe dit veld wordt ingericht, waar beplanting komt en waar het grasland blijft, heeft impact op de ruimtelijke beleving.

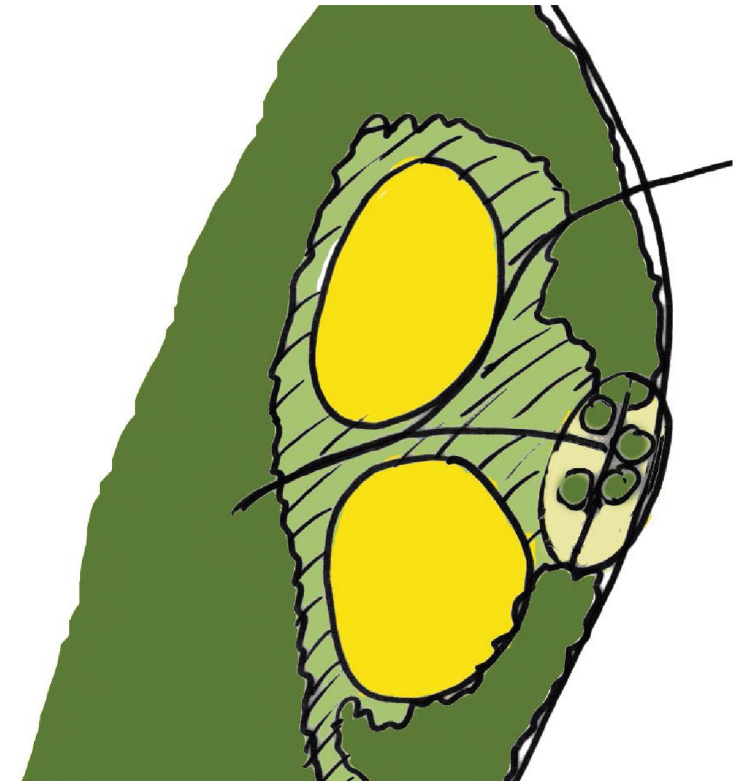
Hierin zijn ook keuzes te onderscheiden, zoals de verbinding met de open ruimte voor 't Zeeltje, en de inrichting van het gebied als 1 open ruimte of meerdere open ruimtes.

De afwisseling tussen open en gesloten is waardevol voor de beleving. Uitgangspunt is daarom dat het open veld rondom het 't Zeeltje en de Weide van het voormalig Ezelsbruggetje als twee verschillende plekken worden beschouwd. Deze plekken worden van elkaar gescheiden door bos.

- Inrichting Weide als 1 ruimte
- Open ruimte verkleinen door uitbreiden struweel en solitaire bomen

- Inrichting Weide als 2 ruimtes
- Rondom en tussenin invullen met struweel en solitaire bomen

Scenario's Weide Spelen

- Het voormalig Ezelsbruggetje wordt ingericht als een beschutte speelplek voor jongere kinderen. Hier komen speeltoestellen en is er een zitplek waar ouders toezicht kunnen houden.
- De noordzijde van het gebied wordt ingericht met meer beplanting en vormt een 'natuurspeeltuin' voor oudere kinderen. Mogelijke ideeën hiervoor zijn een speelheuvel, bosjes om hutten in te bouwen, een waterplek en klimbomen.

Beschutte speelplek met toestellen voor jongere kinderen + zitplek ouders

+ kwaliteiten en kansen

- Aantrekkelijkheid vergroten voor kinderen
- Meer kinderen naar buiten verleiden
- Aanvulling op bestaand aanbod
- Past in het groene karakter
- Grote trekpleister
- Te combineren met uitgifte conform scenario 2 of 3
- Kan gecombineerd worden met dierenweide

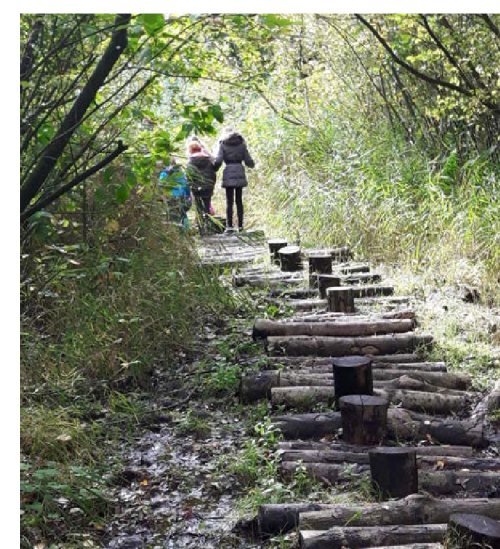
- knelpunten en bedreigingen

- Meer bezoekers naar het gebied
- Meer onderhoudskosten
- Hondenzonering is noodzakelijk
- Concurrentie bestaande speelterreinen

Schetsbeeld

Referentiebeelden speelplek

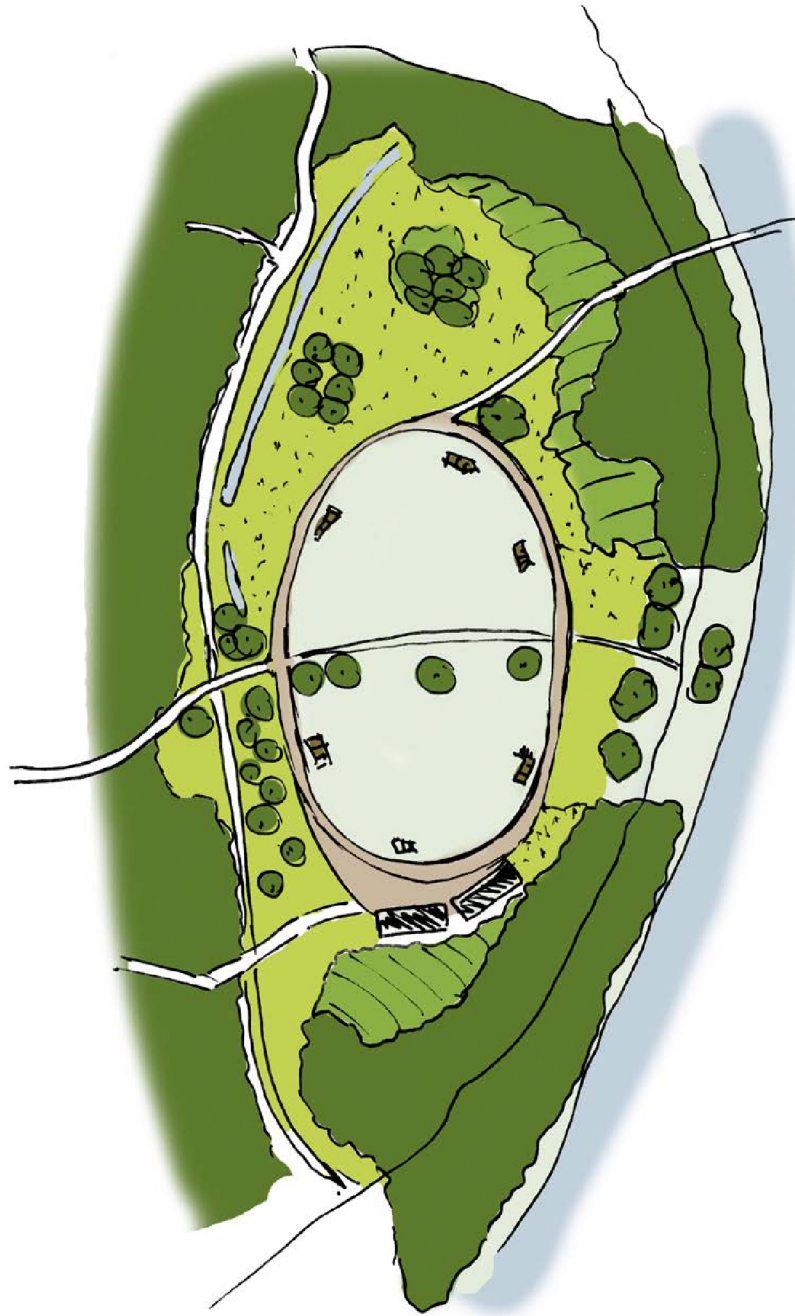

Referentiebeelden speelnatuur

Scenario's Weide

Buitensport

Schetsbeeld

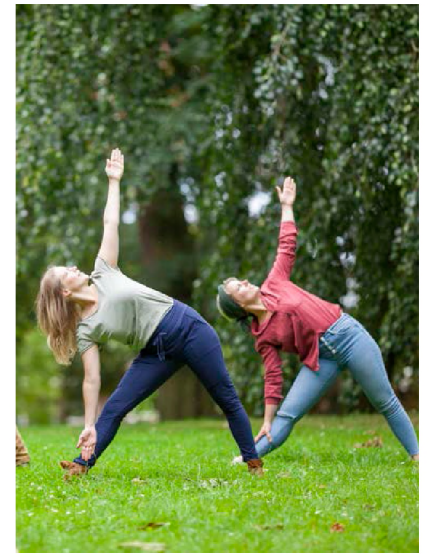
- Hardloopronde van circa 400m creëert een open ruimte (recreatief grasland) met plek voor sporttoestellen.
- Buiten de hardloopronde komt hogere en extensievere begroeiing met kruidenrijk grasland, bomen en struweel.
- Gebied wordt ingericht als 1 ruimte.
- Inzet of multifunctioneel gebruik van de sportcirkel en baan.

+ kwaliteiten en kansen

- Aantrekkelijkheid van het gebied vergroten
- Relatief veel ruimte voor natuur en groene inrichting rondom voorziening
- Weinig tot geen afscheidende hekwerken nodig
- Meer mensen verleiden tot bewegen in de natuur
- Ook in de avonden mensen in het gebied
- Te combineren met uitgifte conform scenario 1

- knelpunten en bedreigingen

- Hele gerichte doelgroep, hoe zorg je dat het breed gebruikt wordt
- Meer onderhoudskosten
- Voorziening domineert de ruimte
- Risico op uitbreiding ongewenste wensen met bijvoorbeeld verlichting, verharding etc

Referentiebeelden

Scenario's Weide

Groenbeleving

Schetsbeeld

- De noordkant van het gebied wordt extensiever ingericht met bloemrijk grasland en landschappelijke bomen. Picknicktafels voegen hier een functie aan toe.
- Het zuidelijk gebied zou kunnen worden ingevuld door een initiatief wat zich richt op natuur en groen, zoals bijvoorbeeld een pluktuin.

+ kwaliteiten en kansen

- Gebied blijft rustiger, meer ruimte voor natuurontwikkeling
- Extensiever beheer vergeleken met andere scenario's
- Aanvulling op bestaand aanbod
- Goed te combineren met ontmoetingsplek
- Te combineren met uitgifte scenario 2

- knelpunten en bedreigingen

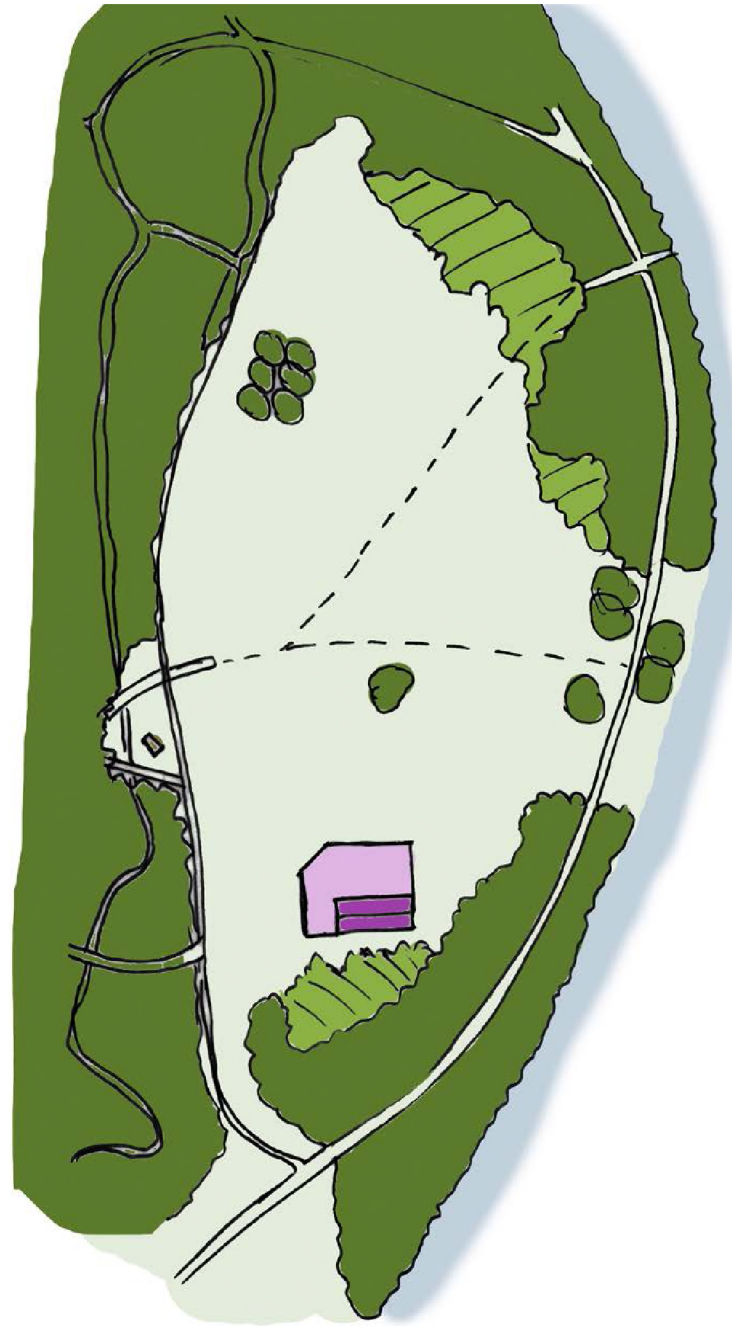
- Risico op hekwerken in het gebied bij functie zoals pluktuin
- Versnippering gebied bij uitgifte aparte voorziening

Referentiebeelden

Scenario's Weide

Uitgifte beperkt

Beperkt

- Alleen het huidige gebouw met kleine buitenruimte (circa 200 m²)
- 1 etage met kap
- Geen toestemming voor groter gebouw (wel renovatie, sloop nieuwbouw)
- Functies: sportclub, verenigingen, scouting, etc
- Geen of zeer geringe uitgifte van gronden rond het gebouw

+ kwaliteiten en kansen

- Geringe impact op omgeving
- Meer openbare ruimte dan bij grotere uitgifte
- Sluit aan bij wens van de burgers tot kleinschaligheid
- Meer eenheid in het gebied (voorkomen voor opsplitsing in 2 ruimtes)
- Goed te combineren met alle andere inrichtingsscenario's

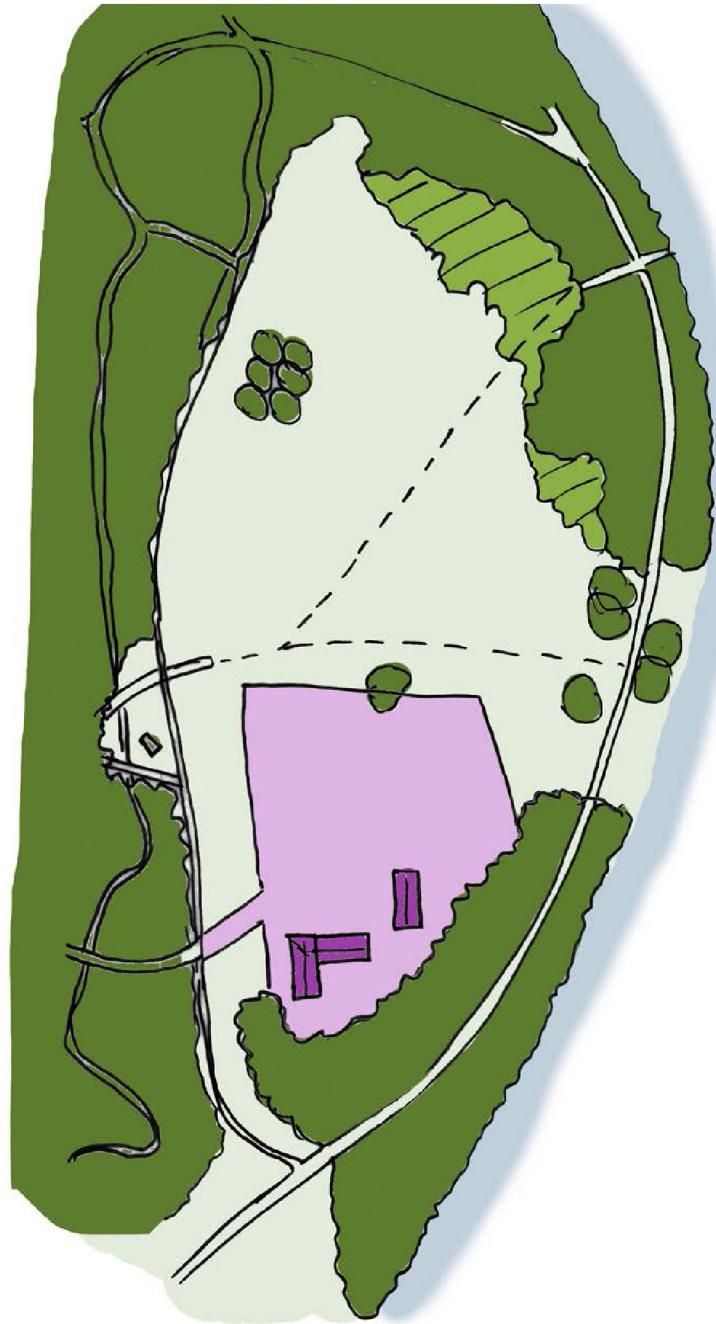
- knelpunten en bedreigingen

- Weinig toegevoegde waarde voor recreanten
- Kwaliteit huidige gebouw, waarschijnlijk renovatie of nieuwbouw nodig. Heeft initiatiefnemer dan genoeg verdienmogelijkheden.
- Aantal ontwikkelmogelijkheden zijn beperkt
- Geringe baten voor het Recreatieschap

Scenario's Weide

Uitgifte gelijk

Gelijk

- Huidige gebouw + 100 % toename bouwvolume (van 200 m2 tot maximaal 400 m2 (er zijn ook al veel gebouwtjes gesloopt dus dit is ongeveer gelijk met wat er stond aan stallen, overkappingen etc.)
- Uitgifte van grond (max huidige omvang, mogelijk kleiner max 8.000 m2)
- 1 etage met lage kap
- Functies: dagbesteding ouderen/ jongeren, afstand tot de arbeidsmarkt, kleinschalige horeca (alleen overdag), dierenweide, pluk en theetuin etc

+ kwaliteiten en kansen

- Meerdere ontwikkeling richtingen mogelijk daardoor meer kansen
- Grotere maatschappelijke voordelen
- Meer kans voor ontwikkeling met dierenweide
- Goed te combineren met scenario spelen of groenbeleving

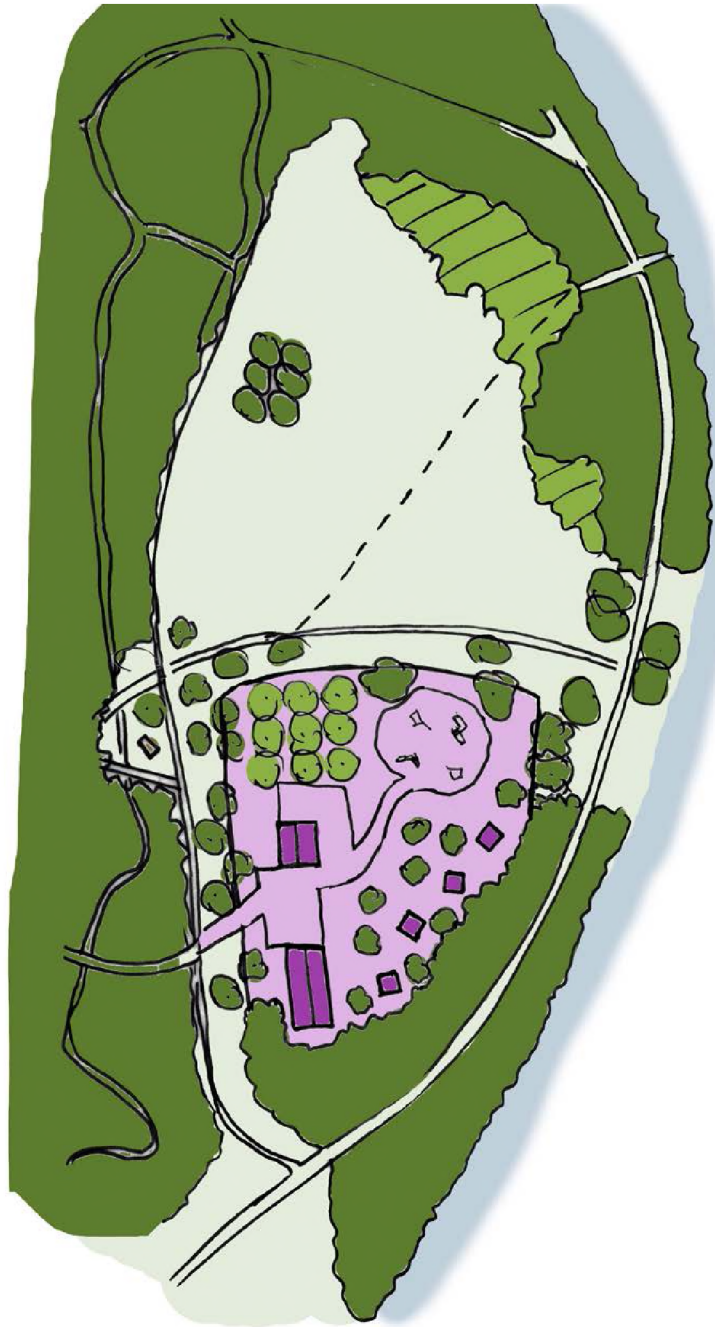
- knelpunten en bedreigingen

- Kwaliteit huidige gebouw, waarschijnlijk renovatie of nieuwbouw nodig. Heeft initiatiefnemer dan genoeg verdienmogelijkheden?
- Risico op hekwerken of andere ongewenste afscheidingen

Scenario's Weide

Uitgifte ruim

Ruim

- Nieuwbouw, max 600 m² (3x huidige oppervlakte)
- 1 etage met lage kap (geen functies op 1e etage)
- Uitgifte van grond (8.000 m² eventueel uit te breiden tot max 10.000 m²)
- Functies: dagbesteding, buitenspeeltuin, dierenweide, horeca (ook richting avonduren), inclusief bijv kleinschalige toeristische accommodaties zoals omschreven in ontwikkelplan (pipowagen, blokhutten)

+ kwaliteiten en kansen

- Meerdere richtingen ontwikkeling mogelijk daardoor meer kansen
- Meer reuring
- Meer baten voor het Recreatieschap
- Kleinschalig verblijfsrecreatie zorgt voor meer leven -en dus controle- in de avonduren

- knelpunten en bedreigingen

- Meer drukte in het gebied
- Sluit minder aan op visie Ontwikkelplan
- Sluit minder aan bij de wensen van de burgers
- Meer versnippering en risico hekwerken
- Grote kans op concurrentie met 't Zeeltje

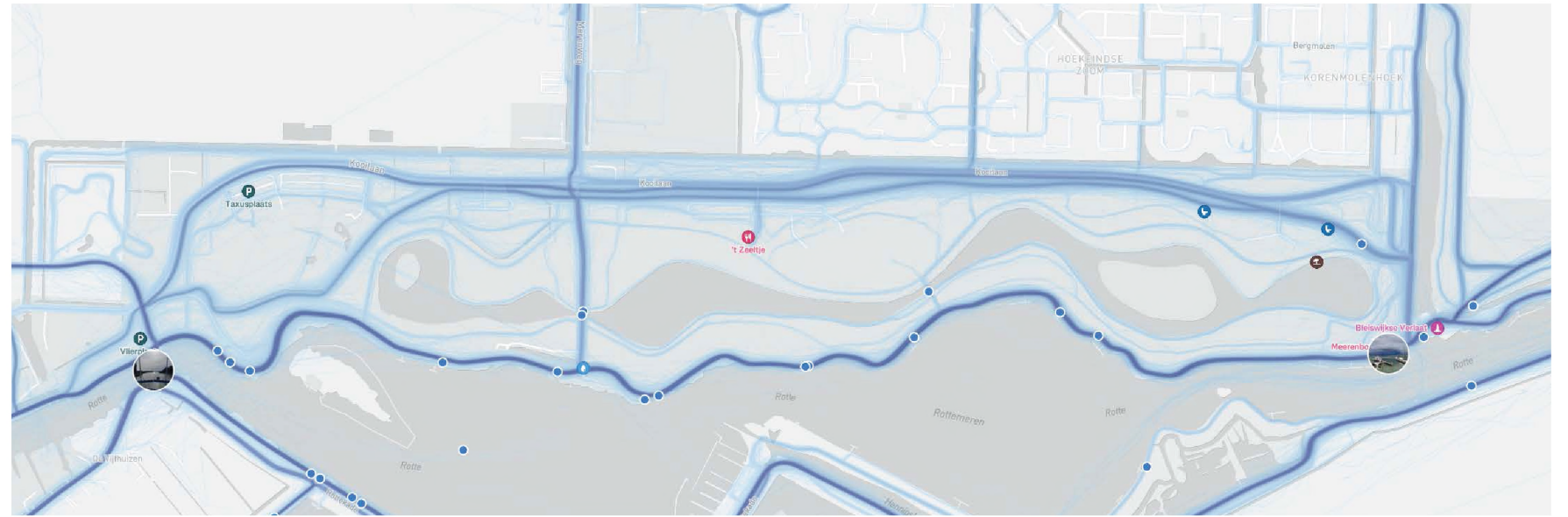
Bijlagen

Paden en routing

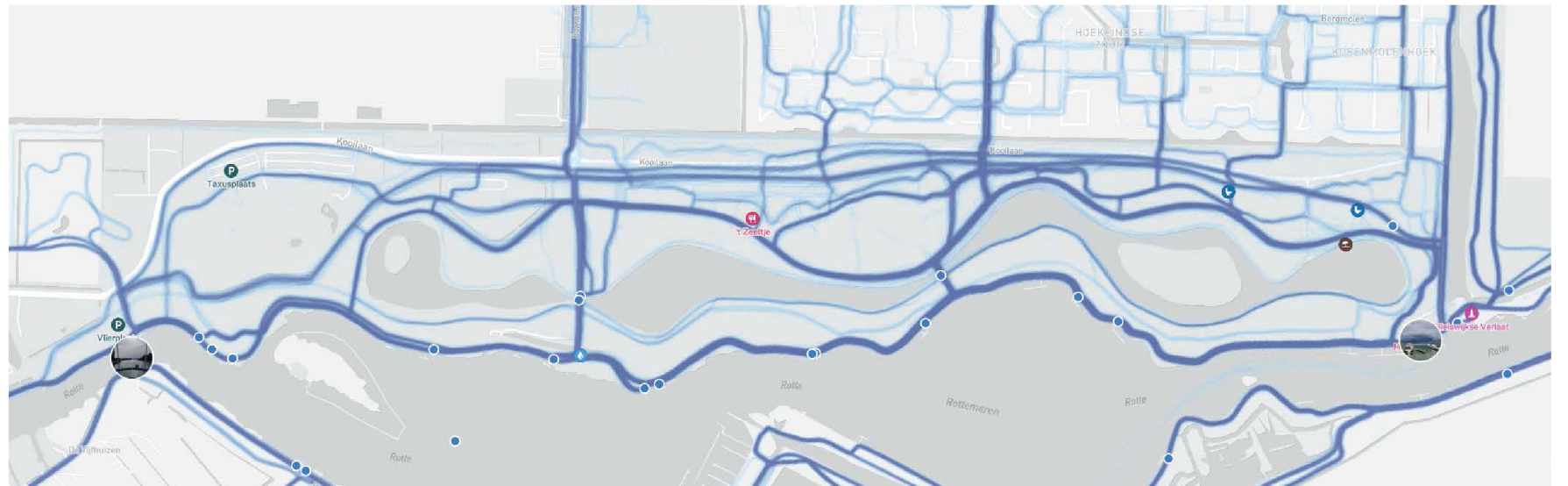
Heatmaps

Conclusie Heatmaps Strava*:

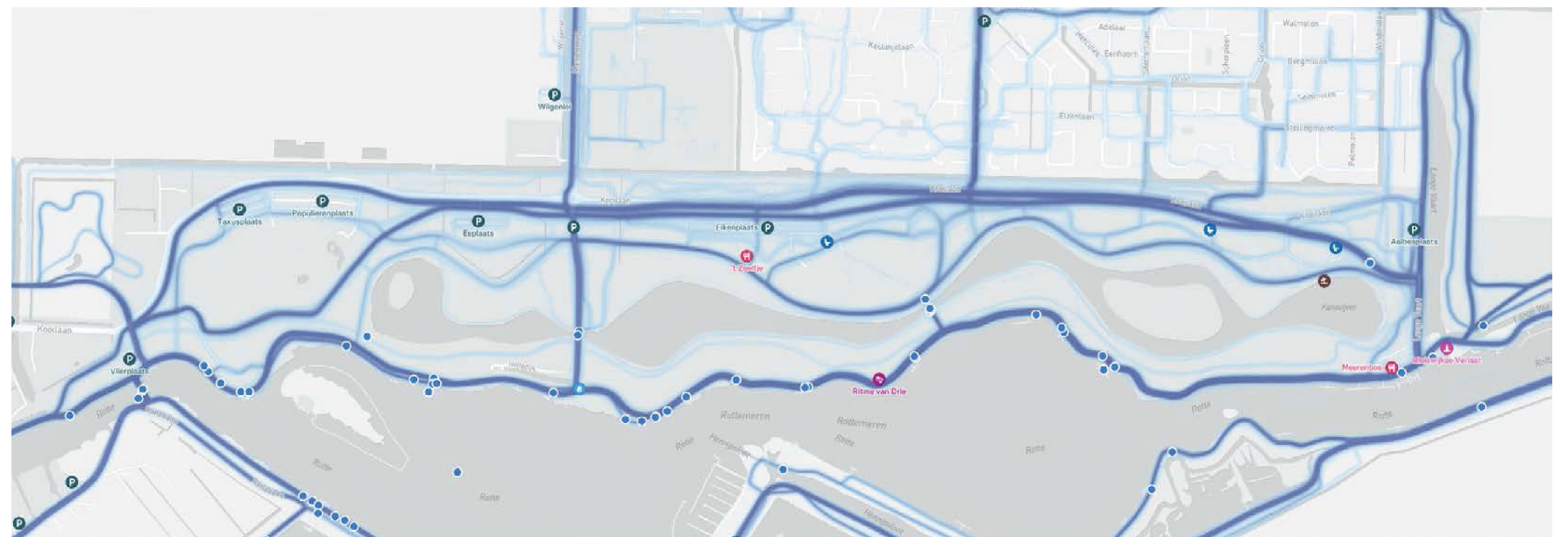
- Beide **fietspaden** langs de Kooilaan worden ongeveer even veel gebruikt.
- Het fietspad langs de Rotte is het meest populair.
- Meest gebruikte paden voor **wandelaars** zijn het meest oostelijk pad in de Bleiswijkse Zoom en de Rottekade.
- Er lopen veel wandelaars ook over het fietspad.
- De Kooilaan wordt veel gebruikt als aanlooproute
- Vanaf de Merenweg lopen wandelaars over het fietspad het gebied in.
- Er wordt meer over het fietspad **hardgelopen** dan over de wandelpaden. Dit geldt voor beide fietspaden.
- Het Coopertest-pad lijkt weinig gebruikt te worden.

Heatmap fietsen

Heatmap wandelen

Heatmap hardlopen

**Aangezien de Heatmaps alleen data van Strava-gebruikers weergeven, betreft dit slechts een indicatie van het recreatief gebruik.*

Voorzieningen en gebruik

Gebruik en doelgroepen Bleiswijkse Zoom

- De Bleiswijkse Zoom ligt op respectievelijk 5 - 15 minuten lopen voor inwoners van Bleiswijk.
- De huidige inwoners van de Bleiswijkse Zoom zijn enerzijds **jonge gezinnen** en anderzijds **55+**
- Met name jonge gezinnen wonen op 5 minuten lopen van het gebied

Analyse voor ontwikkelplan recreatie over Bleiswijkse Zoom (LA groep, 2020):

- Door Wellnessresort Elysium, Monkey Town Indoor Speelparadijs en horeca vervult dit gebied voor 20% een bovenregionale aantrekkingskracht en 80% lokaal/regionaal;
- Doelgroepen zijn (oude leefstijlen):
 - » geel (levensgenieters, jonge gezinnen)
 - » aqua (rustige geïnteresseerde recreanten)
 - » groen (rustig);
- Naar activiteiten zijn dit zowel **gezinnen die op zoek naar zijn vermaak** als **rustzoekende recreant**;

Gebiedsanalyse naar recreatief vraag-aanbod Rottemeren (Bureau voor Ruimte en Vrije Tijd, 2016):

- Ten opzichte van rest Rottemeren is Bleiswijkse Zoom een rustiger gebied met meer focus op natuurbeleving
- Ontwikkelingen aanbevolen voor:
 - » Lime (laagdrempelige vormen van recreatie, gezelligheid, vooral voor de kinderen, fietsen, wandelen, picknicken)
 - » Blauw (verwennen en verzorgen, fitness, buitensport) (> deze groep wordt inmiddels goed verzorgd?)

Rottemeren algemeen

Aantal bezoeken per jaar: **3-3,5 miljoen**

Daarmee behoort de Rottemeren, net als de duinen en het Delftse Hout, tot de drukst bezochte gebieden van de provincie.

Aantal unieke bezoekers: **355.000**

Tezamen met het vorige gegeven impliceert dit een hoog herhaalgebruik van (aannname) mensen uit de regio.

De Bleiswijkse Zoom kent eenzelfde recreatiedruk als het Hoge Bergse Bos en Lage Bergse Bos, vanwege het beperkte aantal hectares.

55+ jaar	85% van de bezoekers <i>(ook grootste groep)</i>
35-54 jaar	29%
18-34 jaar	27%
0-17 jaar	10 %

Komt met auto
40%

Komt op fiets
45%

Komt wandelend
10%

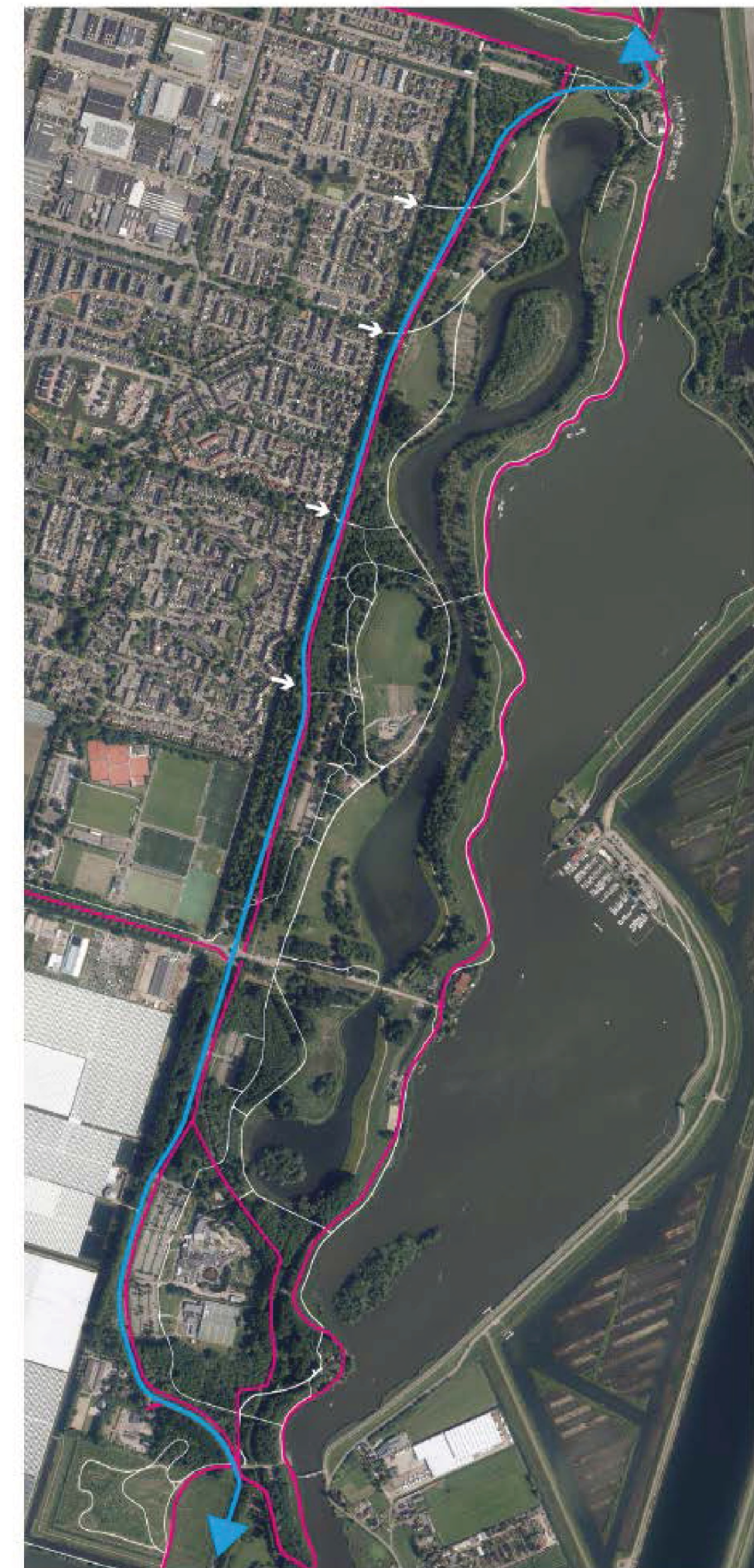
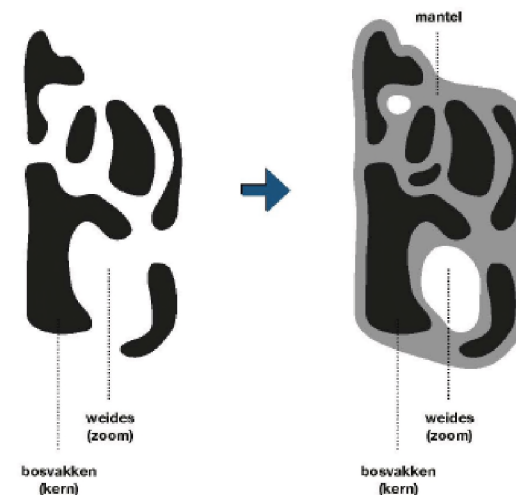
(Bron: Kantar onderzoek naar natuur- en recreatiegebieden ZH - Rottemeren, 2022)

Uitgangspunten uit Ontwikkelplan Landschapspark

- Drie groenblauwe ribben als parkentree: Limitiettocht, Merenweg en het Kooipad
- Kansen voor een Gastvrije Ontvangst bij 't Zeeltje of Meerenbos
- Verbeteren aansluitingen vanuit de wijk
- Dubbele paden en routes weghalen
 - » Voor wandelaars: verminderen van dubbele paden en doorsteekjes. Alleen verbindingen tussen de wijken de grotere routes.
 - » Voor fietsers: Twee doorgaande fietsroutes (Rottedijk en langs Kooilaan). Snelfiets gaat over de weg.
- Verbeteren verbinding tussen Hoge Bergse Bos en Bleiswijkse Zoom.
- Bosuitbreiding aan zuidkant voor aansluiting op Hoge Bergse Bos
- Natuurlijke kern/mantel/zoom vegetatie ontwikkelen door verkleinen oppervlakte weides
- Een vlonderpad langs het water

- 6 Van open weides met bosvakken naar aaneengesloten bos**
- Niet overal in Landschapspark De Rotte is ruimte om het ideale minimale recept voor bosvakken te verwezenlijken
- Maatregelen in Landschapspark De Rotte:** Om toch een robuust en aaneengesloten bos te maken, kunnen de bosvakken aan elkaar worden gesmeed door de weides gedeeltelijk om te vormen naar mantels.

Voorgestelde situatie Bleiswijkse zoom

Beleid gemeente Lansingerland

Landschapspark De Rotte

- Aansluiten op Ontwikkelplan Landschapspark De Rotte
- Eén samenhangend landschapspark. Beter op elkaar aansluiten van groene bosgebieden (Bleiswijkse Fles - Bleiswijkse Zoom - Hoge Bergse Bos)
- Verhogen waarde doorgaande regionale groenstructuren.

Paden en routes

- Verbeteren (langzame) verbindingen tussen (woon)kernen en groengebieden
- Versterken groene oost-west verbindingen via 'groenblauwe ribben'
- Auto te gast, focus op veilige en aantrekkelijke routes voor fietsers en voetgangers.
- Stimuleren beweging in de groene openbare ruimte. Groene ommetjes vanuit wijken en werkgebieden faciliteren.

Landschap en natuur

- Onderdeel van de Groene Flanken, goed aaneengeschakelde groene gebieden aan de randen van de gemeente.
- Versterken biodiversiteit en ecologie in balans met recreatie.
- Cultuurhistorische waarden behouden en waar mogelijk versterken (zie kaartje)
- Behouden afwisseling tussen beplanting en openheid, bosschages, graslanden en waterpartijen.

Ongewenst

- Geen nieuwe bedrijvigheid naast recreatie en horeca
- Geen grootschalige energieopwekking
- Geen geur-, geluid- en luchtvervuilende bronnen

Inzoom Omgevingsvisiekaart:
De Groene Flanken

Inzoom kaart Cultuurhistorische
elementen en structuren
Bron: Nota Cultuurhistorie Plus

kade/bovenland-rand	Bergboezem
bovenland-vlak	herkenbaar kleiplateau
Landscheiding tracé + profiel	steilrand kleiplateau
Landscheiding tracé	historisch railtracé
kade	
historische vaart/boezemwater/molentocht	
poldertocht	
molen (locatie)	
historische sluis	
historisch lint (wisselende dichtheid)	
historische kern	
bijzonder woonerf (Sterrenbuurt)	

Bronvermelding afbeeldingen

De foto's van de Bleiswijkse Zoom zijn uit eigen hand. Voor de overige gebruikte referentiebeelden hieronder een overzicht van de bronnen. Missende of onvolledige informatie voorbehouden.

Referentiebeelden

- Abtswoudse Bos, Marco van de Burgwal
- Avonturenroute Reeuwijkse Hout, Multi-Tuin en landschap, <https://multituin.nl/portfolio/avonturenroute-reeuwijkse-hout-speelplaats-gouwebos/>
- Clubhuis scouting Lisser Kaninefaten, <https://kaninefaten.nl/locatie/verhuurinformatie/>
- Clubhuis Scouting Oud Beijerland, <https://www.scouting-oud-beijerland.nl/index.php/overige/ons-clubhuis>
- Ellen Luijks, Trekpont over de Slinge, <https://wandelboswachterellen.nl/van-de-slinge-tot-het-steltkampsveld-in-ruurlo/>
- Excercise equipment at Athlone Regional Sports Centre, <https://www.westmeathindependent.ie/2020/09/10/major-outdoor-fitness-park-set-to-open-in-athlone/>
- Fietstraat, Mobypeople, <https://mobypeople.nl/blogs/fietsstraat-wat-is-het-en-welke-regels-gelden-er/>
- Greens in the Park, <https://denhaag.com/nl/duurzaam-den-haag>
- Hondenstrand Reeuwijkse plassen, Isabella Merkestijn
- Kinderboerderij de Goffert, <https://www.kinderboerderijdegoffert.nl/over-ons/>
- Kinderboerderij Kralingen, <https://www.cityrotterdam.com/attracties/kinderen-rotterdam/kinderboerderijen-in-rotterdam/>
- Maaslandse Bos, <https://jaar2019.middendelfland.net/middendelfland/maaslandsebos.htm>
- Picnic Shelter Island Lake Conservation Area, <https://theexploringfamily.com/travel/ontario-travel/ultimate-guide-to-island-lake-conservation-area/>
- Pluktuin In 't Wilde Weg, <https://www.hln.be/roeselare/christo-en-olivia-openen-met-int-wilde-weg-eigen-pluktuin-aan-bergmolenbos-het-accent-ligt-op-eetbare-bloemen-a7c8f536/>
- Recreatie bij Wandelroute Speelbos Loetbos, Marjolein den Hartog
- Restaurant Buiten in de Kuil, <https://www.routesinutrecht.nl/locaties/3153992145/buiten-in-de-kuil-lage-vuursche>
- Runnersworld, <https://www.runnersworld.nl/nl/blog/artikel/drie-tips-om-nieuwe-routes-te-ontdekken/>
- Speelnatuur, <https://www.straatbeeld.nl/nieuws/de-juridische-kant-van-speelnatuur>
- Speeltuin Boerderij de Boterbloem, <https://www.foreco.nl/nl/ijreka-speeltoestellen/projecten-ijreka/boerderij-de-boterbloem-tollebeek>
- Stichting gezond natuur wandelen, <https://www.vrijwilliggroen.nl/9889/vrijwilligerswerk/wandelen-met-natuurmomentjes-in-haarlem>
- Theehuis Dennenoord, <https://www.ootmarsum-dinkelland.nl/wat-doen/eten-drinken/restaurants-bistro's/1447-theehuis-dennenoord/>
- Theehuis Oud Groevenbeek, <https://www.natuurmonumenten.nl/natuurgebieden/landgoed-oud-groevenbeek/route/wandelroute-ermelo-oud-groevenbeek>
- Trekkershutten Friesland Camping de Waps, <https://www.campingdewaps.com/trekkershutten-friesland/>
- Trimbaan Texel (2023). <https://www.noordhollandsdagblad.nl/regio/noordkop/die-trimbaan-van-vroeger-heeft-nu-een-uitdagende-opvolger-met-calisthenics.-dit-is-ook-leuk-voor-kinderen-die-in-het-bos-wandelen-saai-vinden/116-04519.html>
- Yoga under construction, <https://yogaunderconstruction.nl/tot-1-juni-les-via-zoom/>
- Zelfoogsttuin Tuin Moes, <https://tuin-moes.nl/pluktuin/>